

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμηνι 35 καὶ τρίμηνι 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμηνι 2
καὶ τρίμηνι 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοῦδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β' — Τόμος 40ὸς

Ἀθῆναι, 26 Αὐγούστου 1933

Ἔτος 55ον. — Ἀριθ. 39

Ο ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MAURICE CHAMPAGNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

— ὦ, τοῦ φώναξαν ἐκείνη τῇ
στιγμῇ ἀπ' ὅλες τὲς μεριές. Ἄρπα-
χ' το! Ἄρπαχ' το!

Καὶ δέκα σχοινιά ἤρθαν κι' ἔπε-
σαν μαζί σχεδὸν ἀπάνω στὸ καίκι.

Ἐὰν κατόρθωνε νάρπάξει
ἓνα, ἦταν ἡ σωτηρία! Βάζον-
τας μιὰ τελευταία προσπάθεια,
ὁ Γιάννης σηκώθηκε, ἔτρεξε
πρὸς τὴν πλώρη, κι' ἐκεῖ ἀρ-
πάζοντας στὴν τύχη τὸ κοντι-
νότερο σχοινί, τὸ στριφογύρισε
καὶ τὸ ἔδεσε σφιχτὰ πάνω στὸ
«μπαστούνι».

Ἐίχε σωθεῖ.

Σὲ λιγάκι τὸ καίκι ἔμπα-
νε μέσα στὸ λιμάνι ρυμουλκη-
μένο ἀπὸ μιὰ δυνατὴ μαστίνα
καὶ συνοδευόμενο ἀπὸ τὲς ζη-
τωκραυγὲς καὶ τοὺς ἀλαλα-
γμοὺς τοῦ πλήθους ποὺ εἶχε
μαζευτεῖ στοὺς μώλους.

Ὁ κίνδυνος εἶχε περάσει.

Λίγα λεπτά ἀκόμη καὶ ἡ
«Χελιδόνα» βρισκόταν δεμένη
γερά στὴν προκυμαία, ἐνῶ ὁ
Γιάννης ἔπεφτε ἐξαντλημένος
στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ παπᾶ-Μανώ-
λη ποὺ εἶχε τρέξει ἀπὸ τοὺς
πρώτους κάτω στὸ λιμάνι.

Μὰ μόλις συνῆλθε ἀπὸ τὴν
πρῶτη συγκίνηση, ξεχνώντας
τὸν κίνδυνον ποὺ εἶχε περάσει
αὐτὸς ὁ ἴδιος, θυμήθηκε τὸν
δυστυχισμένο ποὺ εἶχε σώσει
ἀπὸ τὸν βέβαιον θάνατον.

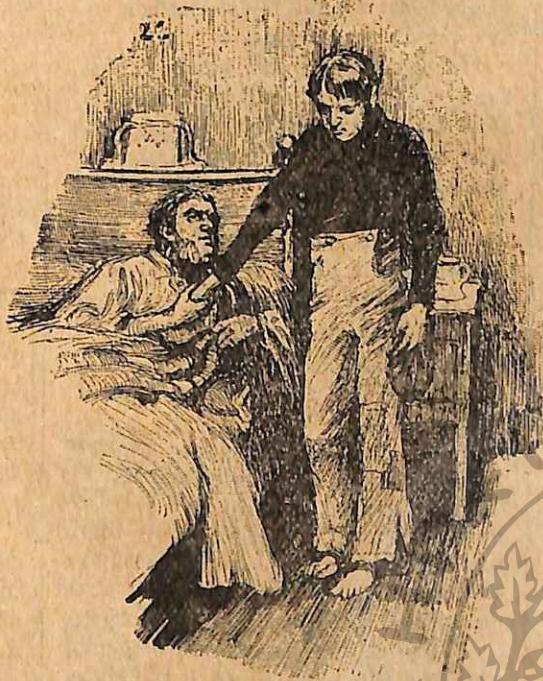
— Ὁ θεὸς μου! φώναξε. Εἶναι
στὸ καράδι. Σώστε τον!

Ὑστερα, νικημένος ἀπὸ τὴν συγκί-
νηση, τὴν κούραση καὶ τὸ κρύο, τὸ
γενναῖο παιδί ἔγειρε πάλι τὸ κεφάλι
στοὺς ὤμους τοῦ γέρο-παπᾶ καὶ λι-
ποθύμησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΚ ΙΑ'

Γιὰ νὰ γίνη ἄνδρας

Δὲν χρειάστηκε πολὺς καιρὸς γιὰ
νὰ συνέλθῃ ὁ Γιάννης ἀπ' τὲς ταλαι-
πωρίες καὶ τὲς συγκινήσεις τῆς φο-
βερῆς ἐκείνης ἡμέρας. Ἡ γερή του



«— Ἐσὺ εἶσαι μικρό;... ἦρθες;... Σ' εὐχαριστῶ γιὰ
ὅ,τι ἔκανες... » (Σελ. 458, στ. γ')

κράση τὸν ἔκανε νὰ γλυτώσῃ τὸ
κρουλόγημα ποὺ θὰ τὸν ἔρριχνε γιὰ
βδομάδες στὸ κρεβάτι καὶ ποὺ ἀσφα-
λῶς θὰ εἶχε ἀσχημὲς συνέπειες γιὰ
ἓνα παιδί σὰν κι' αὐτὸν ποὺ βρισκό-
ταν ἀπάνω στὴν ἀνάπτυξή του.

Σὲ λιγώτερο ἀπὸ σαρανταοκτὼ ὥ-
ρες ὕστερα ἀπὸ τὸ θαλασσινὸ ἐκείνο

δράμα, βρισκόταν πάλι στὰ πόδια
του, γερός κι' εὐδιάθετος ὅπως πρίν.
Ἡ ἀλήθεια εἶναι διὰ κατὰ τὲς δυὸ
αὐτὲς ἡμέρες δὲν τοῦ εἶχαν λείψει οἱ
φροντίδες κι' οἱ περιποιήσεις, χάρις
στὸν ἀγαθὸ παπα-Μανώλη ὅπου τὸν
εἶχαν μεταφέρει ἀπ' τὴν πρώτη στιγμῇ.

Μὰ ἂν οἱ φοβερὲς ἐκεῖνες στιγμὲς
ποὺ πέρασε, γιὰ τὸν Γιάννη δὲν θὰ
ἄφηναν παρὰ μονάχα μιὰ ἀνάμνηση,
γιὰ τὸν θεὸ τοῦ εἶχαν πολὺ
πὶδ βαρεῖες συνέπειες.

Ὁ Μαθιὸς Μπρινιὸν εἶχε με-
ταφερθεῖ κατ' εὐθεῖαν στὸ νο-
σοκομεῖο σὲ ἐλεεινὴ κατάστα-
ση, κι' ἐκεῖ κρῖθηκε ἀναόφευ-
κτο νὰ τοῦ κόψουν τὸ πόδι ποὺ
τοῦ εἶχε τσακίσει τὸ πεσμένο
κατάρτι.

Μαθαίνοντας τὴ φοβερὴ αὐ-
τὴ εἰδηση ὁ Γιάννης ἔγινε κα-
τάχλωμος καὶ βαθεῖα συμπό-
νοια πλημμύρισε τὴν καρδιά
του γιὰ ἐκεῖνον τὸν δυστυχι-
σμένο, ποὺ τὸν χτυποῦσε ἔτσι
σκληρὰ ἡ μοῖρα. Καὶ συγχρό-
νως ἀκέφθηκε τί φοβερὸ πλῆγ-
μα θὰ ἦταν αὐτὸ γιὰ τὸν θεὸ
του, ποὺ ἐκείνη τὴν ὥρα δὲν
θὰ ὑπέφερε μονάχα σωματικούς
πόνους, ἀλλὰ καὶ ψυχικούς, καὶ
πολὺ χειρότερους μάλιστα.

Πραγματικά, ὁ Μαθιὸς Μπρι-
νιὸν, ἔχοντας χαμένο τὸ ἓνα τοῦ
πόδι, θὰ θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ
τοῦ σὰν ἓναν ἄνθρωπον ἀχρηστο,
ἀκατάλληλον γιὰ ὅποιαδήποτε
δουλειά, καταδικασμένο στὴν
ἀθλιότητα καὶ στὴν δυστυχία.

Τοῦ ἦταν στᾶλήθεια ἀδόνα-
το, ἔτσι σακατεμένος ὅπως ἦταν
τώρα, νὰ ξαναπιάσῃ τὴν παλιά δου-
λειὰ τοῦ φαρᾶ, μόλις θὰ ἔδωγαινε ἀπ'
τὸ νοσοκομεῖο.

Καὶ τότε, τί θὰ γινόταν;

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θλιβερὸ αὐτὸ νέο,
ὁ Γιάννης ἔμαθε ἀκόμη πὼς οἱ τρεῖς
ἄλλοι σύντροφοί του, οἱ ναῦτες τοῦ

καϊκιοῦ, ὁ μπάρμπα-Γεράσιμος, ὁ Ἀντρίκος καὶ ὁ μπάρμπα-Γιάννης, δὲν εἶχαν ξαναγυρίσει.

Χαμένοι ἀπάνω στὸ φρενιασμένο πέλαγος, μέσα σ' ἓνα βαρκακί εὐκολοθύιστο, οἱ τρεῖς δυστυχισμένοι ναυτικοὶ εἶχαν δίχως ἄλλο βρεῖ οἰκτρὸ θάνατο.

Μὲ τὸ νὰ μὴ δεχθῇ νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ ὁ Γιάννης, γιὰ νὰ μὴν ἐγκαταλείψῃ τὸν θεῖό του, εἶχε ἀνταμφθῇ γιὰ τὴν αὐτοθυσία του καὶ γιὰ τὸ θάρος του, γιὰ αὐτὸς μονάχα γλύτωσε τὴ ζωὴ του.

Ἀπὸ τὴ Σούζη, ἀπὸ τὸν πατέρα της κι' ἀπ' τὸν γιατρὸ Ντερίβ δὲν εἶχε ἔρθει ὥστόσο καμμιά νεώτερη εἰδηση. Ὁ παπᾶ Μανώλης δὲν εἶχε λάβει ἄλλο γράμμα ἐκτὸς ἀπὸ κεῖνο τὸ τελευταῖο ἔπου τοῦ ἔγραφαν γιὰ τὴν ἀπελπιστικὴ κατάστασιν τῆς μικρῆς ἄρρωστης.

Ἦταν αὐτὸ σημάδι πὼς ζοῦσε ἀκόμη, πὼς ὁ ὁργανισμὸς της ἀντεῖχε στὴν πάλῃ μὲ τὸ θάνατο; Ἡ ἀπεναντίας ἔπρεπε νὰ συμπεράνουν πὼς ὅλα εἶχαν πιά τελειώσει, καὶ πὼς ὁ πατέρας της καὶ ὁ γιατρὸς Ντερίβ, μέσα στὴ θλίψη καὶ τὴν ἀπελπισία τους, δὲν εἶχαν σκεφθεῖ νὰ εἰδοποιήσουν τὸν γέρο-παπᾶ ἢ τὸν καπετὰν-Μαθιό;

Καὶ τὰ δύο ἦταν πιθανά.

Ὅπως κι' ἂν εἶχε ὅμως τὸ πρᾶγμα, ὁ Γιάννης ἔκανε τὴ σκέψιν πὼς ἡ περίστασις δὲν ἦταν κατάλληλη γιὰ νὰ γράψῃ στὴς Κάννες καὶ νὰ ἐξιστορήσῃ τίς τελευταῖες δραματικὲς περιπέτειες ποὺ ἦρθαν νάναστατώσουν τὴ ζωὴ του. Καταλάβαινε πολὺ καλά σὲ τί ἀγωνία βρισκόνταν αὐτὲς τίς μέρες οἱ προστάτες του καὶ δὲν ἤθελε νὰ τοὺς στενοχωρήσῃ καὶ μὲ τίς δικές του σκοτοῦρες.

— Ἀς περιμένουμε καλύτερα, ἔλεγε στὸν παπᾶ-Μανώλη ποὺ τὸν συμβούλευε νὰ γράψῃ στοὺς φίλους του. Αὐτὸ εἶναι καλύτερο. Καθένας τὸ καθῆκον του. Ὁ πλοίαρχος Φουρβιέρ καὶ ὁ γιατρὸς ἀγρυπνοῦν πάνω ἀπὸ τὸ προσκέφαλο τῆς Σούζης. Ἔτσι κι' ἐγὼ πρέπει νὰ περιποιηθῶ τὸν μπάρμπα-Μαθιό. Πρέπει νὰ πάω νὰ τὸν βρῶ. Σ' αὐτὲς τίς δύσκολες στιγμὲς πρέπει νὰ ξέρῃ πὼς τὸν ἀγαπᾶω, παρ' ὅλα ὅσα ἔχω ὑποφέρει ἀπ' αὐτόν, καὶ πὼς ποτὲ δὲν θὰ τὸν ἀφήσω μοναχό.

Ἀντὶ γι' ἄλλη ἀπάντησιν, ὁ παπᾶ-Μανώλης τράβηξε τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιά του, τὸ φίλησε θερμὰ καὶ ὕστερα, ἀφήνοντάς το, εἶπε:

— Ἐχεις καλὴ καρδιά, Γιάννη. Πήγαινε στὸ θεῖο σου. Πραγματικὰ ὁ δυστυχισμένος θὰ ἔχῃ τώρα ἀνάγκη

ἀπὸ ἀληθινὴ ἀγάπην κι' ἀφοσίωσιν. Θὰ σὲ βοηθήσω κι' ἐγὼ ἀργότερα, ἂν χρειαστεῖ.

Φεύγοντας ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ, ὁ Γιάννης διευθύνθηκε ἴσια στὸ νοσοκομεῖο.

Τὸ μυαλό του τὸ κυρίεψε ὁλόκληρο ἡ σκέψιν τῆς μικρῆς του φιλενάδας, ποὺ δὲν γινώριζε ἂν αὐτὴ τῇ στιγμῇ ζοῦσε ἢ πέθανε, καθὼς καὶ τοῦ ἀμοιροῦ θεῖου του ποὺ κοιτόταν σακάτης στὸ κρεβάτι τοῦ νοσοκομείου. Ἔτσι δὲν πρόσεχε καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τοὺς δρόμους, μὲ πόση περιέργεια, ἀνήμερη μὲ συμπάθεια καὶ θαυμασμό, τὸν κοίταζαν ὅλοι οἱ διαβάτες.

Οἱ γυναῖκες στὰ κατώφλια τῶν φτωχόσπιτων τὸν ἔδλεπαν συγκινημένες μὲ τρυφερὸ χαμόγελο· οἱ ἄνδρες σταματοῦσαν κι' ἔδραζαν τοὺς σκούφους τους.

Ἄν ἦταν λιγώτερο ἀπορροφημένος ἀπὸ τίς σκέψεις του, θάναυθαυόταν κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος πὼς ἀπὸ τὴν προχθεσινὴ ἡμέρα δὲν ἦταν πιά ὁ μικρὸς μοῦτσος τῆς «Χελιδόνας» ποὺ οὔτε τὸν ἔφερε κανένας, οὔτε τὸν λογάριζε, ἀλλὰ ἕνας μικρὸς ἥρωας, μὴ προσωπικότης, ποὺ εἶχε προκαλέσει τὴ γενικὴ συμπάθεια καὶ τὸν γενικὸ θαυμασμό.

Θὰ μπορούσε μάλιστα νὰκούσῃ ἕνα γερόλυκο θαλασσινὸ νὰ σκύδῃ σ' ἕναν ἄλλον καὶ νὰ τοῦ λείει ἀρκετὰ δυνατὰ ὥστε νὰ φθάσῃ ὡς ταῦτιά τοῦ παιδιοῦ:

— Ναι, ἔτσι εἶναι ὅπως σοῦ τὰ λέω, γιὲ μου. Τὰ γράφουν ὅλες οἱ ἐφημερίδες μὲ κάτι τόσα γράμματα. Ποιὸς θὰ τὸ περίμενε ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ἀπὸ τὸν πιτσιρίκο τὸν Εἰρηηνικό!

Μὰ ὁ Γιάννης οὔτε εἶδε, οὔτε ἄκουσε τίποτε.

Τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ παρατήρησε καὶ ποὺ τοῦ ἔκανε εὐχαρίστησιν, εἶναι πὼς μόλις ἔφτασε στὸ νοσοκομεῖο καὶ εἶπε τὸνομά του, τὸν ἀφῆσαν ἀμέσως νὰ μπῇ μέσα. Κι' ὅμως τὸ ἔφερε πὼς οὔτε ἡμέρα, οὔτε ὥρα ἦταν ποὺ δεχόνταν ἐπισκέψεις.

Ὅταν τὸν ὁδήγησαν στὸ θεῖο του, ποὺ ἀπὸ τὴν προηγούμενη τὸν εἶχαν βάλει σ' ἕνα ἰδιαίτερο δωμάτιο, ὁ Γιάννης τρόμαξε βλέποντας τὴ φοβερὴ μεταβολὴ ποὺ εἶχε γίνει στὸν καπετὰν-Μαθιὸ μέσα σὲ δύο ἡμέρες.

Μὲ τὸ πρόσωπο κατὰχλωμο, στεφανωμένο ἀπὸ τὰ φράξ του γένια ποὺ φαίνονταν σὰν νάχαν περισσότερο ἀσπρίσει τώρα, ὁ γέρο ναυτικὸς βρισκόταν σὲ τελεία κατὰπτωσιν.

Περσσότερο ἀκόμη κι' ἀπὸ τοὺς σωματικὸς πόνους, τυραννοῦσε τὸν

δυστυχισμένο ἡ σκέψιν τῆς κατεστραμμένης του ζωῆς.

Ὁ Γιάννης, ποὺ περίμενε νὰ τὸν δῇ ἀγανακτισμένο, νὰ τὸν ἀκούσῃ νὰ βρίζῃ, νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ καταριέται τὴν τύχην του, αἰστάνθηκε ἄφωτη θλίψιν βλέποντας τὸ ἀπελπισμένο κι' ἀποθαρρημένο ὄψος του.

Ὅστόσο, ὅταν τὸ παιδί πλησίασε τὸ κρεβάτι του, τὸ πρόσωπο τοῦ ναυτικοῦ φωτίσθηκε ἀπὸ ἕνα ἀμυδρὸ χαμόγελο.

Ἐδραλε μὲ κόπο τὸ χέρι του ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα, καὶ τὸ ἄπλωσε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ψιθυρίζοντα.

— Ἐοῦ εἶσαι, μικρέ; Ἡρθες... εὐχαριστῶ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅ,τι ἔκανες. Μοῦ τὰ εἶπαν... τὰ ξέρω...

Ὁ Γιάννης πῆρε ἀπαλὰ τὸ ροζιασμένο χέρι τοῦ γέρο-ναυτικοῦ καὶ τὸ φίλησε.

Ὅλα τὰ θλιβερά περασμένα, ὅλες οἱ κακὲς στιγμὲς ποὺ εἶχε περάσει μαζί του, βρισκόνταν τώρα μακριὰ ἀπὸ τὸ μυαλό του. Μπροστὰ σὲ τὴν δυστυχία, μπροστὰ σ' αὐτὸν τὸν ἀμοιρο ποὺ εἶχε τόσο σκληρὰ τιμωρηθεῖ γιὰ ὅλα τὰ παλιὰ σφάλματά του, ἐνοιώθη τὸ στῆθος του νὰ φουσκώνῃ ἀπὸ συγκίνηση καὶ τὰ μάτια του νὰ πλημμυρίζουν δάκρυα.

Μὲ μεγάλη δυσκολία μπόρεσε νὰρθῶσιν μὲ πνιγμένη φωνή:

— Θεῖο μου, καλέ μου θεῖο...

Ὁ ἄλλος τὸν κοίταξε, συγκινημένος κι' αὐτὸς κάπως, καὶ εἶπε μὲ τὴν ἴδια ἀργὴ καὶ ἄτονη καὶ ἀπελπισμένη φωνή:

— Κακόμοιρε μικρέ... ἔχεις καλὴ καρδιά ἐσύ...

Κι' ὕστερα μονομιᾶς, σκληραίνοντας τὴ φωνή του:

— Δὲ βαρύνεσαι! Καλὰ εἴμαστε τώρα καὶ οἱ δύο μας. Ἐγὼ σακάτης, ξοφλημένος, ἄχρηστος. Ἐοῦ ἕνα παιδί...

Μὰ ὁ Γιάννης τὸν ἔκοψε.

— Ἐνα παιδί εἶμαι, εἶπε, εἶναι ἀλήθεια. Μὰ ἕνα παιδί, μπάρμπα-Μαθιό, ποὺ θέλει νὰ δείξῃ πὼς ὅταν τὸ φέρῃ ἡ ἀνάγκη μπορεῖ νὰ φανῇ ἄντρας, ἀληθινὸς ἄντρας.

Καὶ καθὼς ὁ μπάρμπα-Μαθιὸς χαμογελοῦσε θλιβερά, κουνώντας μὲ δυσπιστία τὸ κεφάλι του.

— Ναι, ἄντρας, ξαναεἶπε ὁ Γιάννης ἀποφασιστικά. Δὲν ἔχω κάνει καὶ σπουδαῖα πράγματα ἴσαμε σήμερα. Μὰ τώρα θὰ δουλέψω γιὰ σένα, γιὰ τοὺς δύο μας. Θὰ ἰδῇς, μπάρμπα, θὰ ἰδῇς. Γίνε πρώτα καλὰ, γύρισε στὸ σπίτι μας, καὶ θὰ ἰδῇς πὼς μαζί μου δὲν θὰ εἶναι ἡ ζωὴ σου τόσο δυστυχισμένη ὅσο τὸ φαντάζεσαι.

Ο ΜΑΝΤΑΠΟΛΑΜΗΣ

[ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Γνωρίζετε τὸν Μανταπολάμη;

Ποῦ νὰ τὸν γνωρίζετε! Αὐτὸς δὲν ζεῖ ἐδῶ στὴν Ἀθήνα ἢ στὴν Ἑλλάδα. Ζεῖ στὴν Ἀφρική κι' εἶναι ὑπάλληλος μιᾶς ἐμπορικῆς Ἑταιρείας τοῦ Λίμποπον (ἔτσι λέγεται τὸ χωριὸ κοντὰ στὸ μεγάλο ποταμὸ ποὺ ἔχει τὸ ἴδιο ὄνομα).

Μὲ ἄλλους λόγους, ὁ Μανταπολάμης εἶναι ἕνας ἄρα-πᾶκος, μαῦρος σὰν τὴν πίσσα καὶ σὰν τὸ διάβολο, ἀλλὰ μαλακὸς ὁ καϊμένος σὰν τὸ κερί κι' ἀγαθὸς σὰν τὸ ἀρνάκι. Ἐχει μαύρη μορφή, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ του εἶναι ἄσπρη.

Οἱ ἄλλοι Ἀραπάδες τοῦ Λίμποπον, καὶ μάλιστα οἱ συνάδελφοί του, — δηλαδὴ αὐτοὶ ποὺ ἐργάζονται στὴν ἴδια Ἑταιρεία — ἔπρεπε νὰ τὸν ἀγαποῦν καὶ πολὺ. Κι' ὅμως τὸν ἔχουν στὸ μάτι καὶ στὸ στομάχι!

Γιὰτί αὐτό; Ἐγὼ δὲν τὸ ξέρω. Μὰ καλὰ-καλὰ δὲν τὸ ξέρουν οὔτ' ἐκεῖνοι. Μήπως ὁ καλὸς Μανταπολάμης τοὺς ἔκανε ποτὲ κανένα κακό; Θεὸς φυλάξει!

Τὸν ἐχθρεύονται λοιπὸν κι' αἰωνίως τὰ βάζουν μαζί του. Καθε-μέρα τοῦ κάνουν σκηνές. Χάνεται ἕνα καρύδι; (ἀπὸ κεῖνα τὰ μεγάλα κα-



ρύδια τοῦ κακάου, ποὺ εἶναι σὰν κεφάλια μικροῦ παιδιοῦ κι' ἔχουν μέσα φαῖ καὶ πιστό, καϊμάκι καὶ σιρόπι...) Ὁ Μανταπολάμης τὸ πῆρε! Γίνε-ται καμμὰ ζημιά; Ὁ Μανταπολάμης τὴν ἔκαμε! Καὶ τὸν στρώνουν τὸν κακόμοιρο στὸ ξύλο καὶ στὴς βραισιές:

— Νὰ καὶ τούτη, κλέφτη!

Νὰ κι' αὐτὴ, ζημιάρη!

Ἄλλες φορές τὸν πειρά-ζουν στὰ καλά-καθούμενα, χωρὶς αἰτία, χωρὶς πρόφασιν. Καθὼς περνᾷ, τοῦ βάζουν τρικλοποδιὰ καὶ τὸν οἰκνουν χάμω. Ἡ τοῦ δίνουν φάπες καὶ γιακάδες. Ἡ τὸν κάνουν νὰ πιάσῃ ἕνα σίδερο ναυτό. Ἡ τοῦ βάζουν ἐν' αὐγὸ στὸ κεφάλι καὶ τὸ σπάζουν μὲ μιὰ κατραπακιά. Κι' ἔπειτα γελοῦν μὲ τὸ θέαμα τοῦ Μανταπολάμη, ποὺ περιχύνουν τὸ μαῦ-



Ὁ φαρᾶς σήκωσε μ' ἀμφιβολία τοὺς ὤμους του.

Ἀλήθεια, τί μπορούσε νὰ περιμένῃ ἀπὸ ἕνα παιδί, τῇ στιγμῇ ποὺ ἄντρες μεγάλοι, βρίσκουνε τόσες δυσκολίες γιὰ νὰ κερδίσουν τὸ καθημερινό τους ψωμί;

Ὅστόσο, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰπο-θαρρήνῃ τὸ παιδί, ἄλλαξε συζήτηση. (Ἀκολουθεῖ)

KIMON AΛKIANH

ΕΠΙΡΧΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Στὸ γυαλὸ κοντὰ χτισμένη κάποια μάντρα, μιὰ σκηνή, Κι' ἡ σκηνὴ χωρὶς αὐλαία κι' ἡ πλατεῖα τῆς ἀδειανή.

Γύρω-γύρω, κλειστὰ σπῖτια, καὶ στὴ στράτα πιά ἐρημιά. Ὁ βορριάς τὸ κῆμα ἀφρίζει ποὺ τὸ πίνει ἡ ἀμμουδιά.

Ποῦ καὶ ποῦ καὶ κάποιο δέντρο, μὲ γυνὰ κλαδιὰ ξερά. Φοάχτες κι' ἀπὸ μέσα στέρνες ποῦχουν πράσινα νερά.

Εἶναι ἀλήθεια, τὸ Σεπτέμβριον ἦρθαν κάποιοι ἡθοποιοί. Γέμισε ἡ πλατεῖα κόσμο κι' ἐφωτίστηκε ἡ σκηνή.

Μὰ γιὰ λίγα μόνο βράδια· μάλιστα, τόσος καιρὸς. Ἀπὸ τότε ἔχει περάσει ποῦχει ξεχαστεῖ ἐντελὸς.

Τί μ' αὐτό; Τὰ βράδια τώρα παίζουν στὴ σκηνὴ οἱ σκιές, — Παίζουν στὴ σκηνὴ οἱ σκιές καὶ τίς συνοδεύει ὁ γκιώνης.

Τὰ λευκὰ τὰ συννεφάκια τίς θωροῦν, καὶ τὸ φεγγάρι. Κεῖνα εἰν' ἔτοιμα νὰ κλῶσουν, τοῦτο τίς θωρεῖ μὲ χάρι.

Κι' ἐρχονται οἱ ξωθιὲς ἀκόμα λευκοφρέτες καὶ βουβές. Ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη περπατοῦν ἄργα, σκυφτές.

Μὲ τὰ κυπαρίσσια τότε κροῦει κι' ὁ ἀνεμὸς μιὰ λύρα. Κι' εἶναι ἡ ραψωδία τοὺς ὕμνος σὲ μιὰν ἀγνωστὴ μας Μοῖρα.

Κι' ἔτσι ἀκούραστα θὰ παίζουν ὡς νάρθοον ἡθοποιοί, Ν' ἀντιχ' ἡ πλατεῖα ἀπὸ γέλια καὶ νὰ φωτιστῇ ἡ σκηνή.

Στὸ γυαλὸ κοντὰ χτισμένη κάποια μάντρα, μιὰ σκηνή. Κι' ἡ σκηνὴ χωρὶς αὐλαία κι' ἡ πλατεῖα τῆς ἀδειανή.

Γύρω-γύρω, κλειστὰ σπῖτια, καὶ στὴ στράτα πιά ἐρημιά. Ὁ βορριάς τὸ κῆμα ἀφρίζει ποὺ τὸ πίνει ἡ ἀμμουδιά.

Ποῦ καὶ ποῦ, καὶ κάποιο δέντρο, μὲ γυνὰ κλαδιὰ ξερά. Φοάχτες κι' ἀπὸ μέσα στέρνες ποῦχουν πράσινα νερά...

K. Π. ΔΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ρο του πρόσωπο τὰ κυρινάδια καὶ τὰ σπράδια... Τελοςπάντων ὁ κακόμοιρος ὁ Ἀραπάκος ὑποφέρει μαρτύρια.

Μία φορὰ ἔφυγε γιὰ δουλειές του ὁ διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας, ὁ μόνος Ἑθνωπαῖος ποὺ ἦταν στὸ Λίμποπον. Κι' οἱ Ἀραπάδες σκέφθησαν νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὴν εὐκαιρία καὶ νὰ κάμουν τοῦ ἐχθροῦ τους κανένα μεγάλο κακὸ. Ἀλλὰ τί;

Ὑστερ' ἀπὸ πολλὰ συμβούλια, οἱ κακοὶ Ἀραπάδες ἀποφάσισαν νὰ τὸν ἀρπάξουν καὶ νὰ τὸν πετάξουν στὸν ποταμό, ποὺ εἶναι γεμάτος κροκόδειλους. Κάποιοι ἀπ' αὐτοὺς θὰ τὸν ἔτρωγε· κι' ἔτσι θὰ γλύτωναν ἀπὸ τὸ Μανταπολάμη, ποὺ τὸν εἶχαν στὸ μάτι καὶ στὸ στομάχι.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΟΙ ΚΑΤΣΙΚΕΣ (*)

Εἶχαν ἐπιστρέψει τὰ δέλφια στὸ σπίτι μὲ τὴν Ἑγγλέζα δασκάλα, ποὺ αἰσθάνθηκε, λέει, κακοδιάθετη, καὶ ἀνέδθηκε στὴν κάμαρά της.

Τὰ δέλφια ἔμειναν στὴν αὐλὴ γιὰ νὰ παίξουν, ποὺ ἦταν ἀκόμα μέρα· μὰ κανένας δὲν εἶχε κέφι γιὰ παιχνίδι, γιὰτὶ ὁ Ἀλέξανδρος, στὴν ἐπιστροφή ἔκλεινε τὸ ἀπόγευμα, εἶχε ντροπιάσει τὴν οἰκογένειαν.

— Πῶς τοῦ ἦλθε νὰ τὸ κάνει! εἶπε ἡ Ἀλεξάνδρα, σμίγοντας τὰ δύο της χέρια κάτω ἀπὸ τὸ πηγούνι της.

Ὁ ἐνοχος καθόταν στὸ πεζούλι τῆς πίσω πόρτας τοῦ σπιτιοῦ, μὲ τὰ χέρια ἀκουμπησμένα στὴν πέτρα ὅπου ἀπλωνόταν φουντωτὴ ἡ ἄσπρη του κεντημένη φουστίτσα, τὰ μάτια πρισμένα ἀπὸ τὰ κλάματα, τὸ μυτάκι κατακόκκινο, τὰ χεῖλια σφιγμένα γιὰ νὰ συγκρατήσῃ τὰ ναυαγία ποὺ ὄλο ξαναέδιναν. Κοίταζε πότε τὴ μεγάλη του ἀδελφή, ποὺ φανόταν ζαλισμένη ἀπὸ τὸ κακὸ ποὺ τῆς ἦλθε στὸ κεφάλι, πότε τὸν Ἀντώνη, ποὺ μισοκρεμασμένος στὸ τεντωμένο σκοινὶ τῆς ἀπλώτρας ξεχνόσε ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησή του νὰ κἀνῃ τὴ σθεῖρα, στριφογυρίζοντας στὸ τακούρι του, καὶ πότε τὴν Πουλουδιά, ποὺ συνήθως ἦταν κόμμα του, μὰ ποὺ κι' ἐκεῖνη τώρα ἔσκυβε τὸ μέτωπο κατὰ ἀπὸ τὴν οἰκογενειακὴ συμφορὰ.

— Φαντάσου νὰ τὸ ἔφερε ἡ μαμμά, πῶς εἶπε «Βρὲ σύ!» σ' ἕναν ἀξιωματικό! εἶπε ἀργοπροφέροντας μιὰ μιὰ τίς λέξεις του ὁ Ἀντώνης.

— Καὶ νὰ σηκώσῃ καὶ τὴ γροθιά του! εἶπε ἡ Ἀλεξάνδρα.

— Καὶ νὰ χτυπήσῃ τὸ πόδι του, ἐμπρός, σὰν νὰ τραβοῦσε σπαθί! πρόσθεσε ὁ Ἀντώνης.

— Καὶ σὲ ποιόν; Σ' ἕναν ἀξιωματικό! εἶπε ἡ Ἀλεξάνδρα.

Ὁ Ἀλέξανδρος, στὴ φοβερὴ αὐτὴ ἐνθύμηση, ἔλουσε πάλι τὰ κλάματα.

— Σὲ ποιόν; Σ' ἕναν ἀξιωματικό! εἶπε ἡ Ἀλεξάνδρα.

Ὁ Ἀλέξανδρος, στὴ φοβερὴ αὐτὴ ἐνθύμηση, ἔλουσε πάλι τὰ κλάματα.

(*) Κι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν «Τρελλαντώνη». Τὸ πρῶτο κεφάλαιο, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενο φυλλάδιο, ἄρσενε τόσο πολὺ, ὥστε ἔκριναν καλὸ τὰ δημοσιεύω καὶ τὸ δεύτερο. — Σ. τ. Δ.

— Μὰ δὲν τὸ ἔφερε πῶς ἦταν ἀξιωματικός! εἶπε ἀνέμεσα στὰ δάκρυά του.

— Πῶς δὲν τὸ ἔφερε! Δὲν τὸν εἶδες, μὲ τὴν ἄσπρη του στολὴ καὶ τὰ χρυσὰ γαλόνια στὸ πηλήχι του; ρώτησε αὐστηρὰ ὁ Ἀντώνης.

— Τὸν εἶδα... μὰ τὸν εἶδα ἀφοῦ τὸ εἶπα!

— Καλά, δὲν ἀκουσε τὰ λόγιά του; ποὺ ἐρχόταν πίσω μας;

— Τὸ ἀκουσα. Μὰ νόμιζα πῶς ἦταν ὁ Μπαρμπαγιάννης Κανατᾶς.

Στάθηκε μιὰ στιγμή ὁ Ἀντώνης νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ ζυγίσει αὐτὴ τὴν πιθανότητα. Μὰ τὴ βρῆκε ἀστήρικτη.

— Αὐτὰ ποὺ λές, μόνο ἕνα μωρὸ σὰν καὶ σένα μπορεῖ νὰ τὰ πῇ, τοῦ ἀποκρίθηκε μὲ τὸ πιὸ αὐστηρὸ του ὕψος. Ἀκουσε μήπως τὸ τοῖκι τσάκα ποὺ κἀνουν οἱ κανάτες τοῦ Μπαρμπαγιάννη Κανατᾶ, σὰν τρέχει τὸ γαῖδουράκι του;

— Ὁ-ο-οχι... ὁμολόγησε χαμηλόφωνα ὁ Ἀλέξανδρος.

— Καὶ δὲν ἀκουσε τὸ κλοποκλέπ, κλοποκλόπ, κλοποκλόπ, ποὺ κἀναι τὸ ἄλογο σὰν τρέχει, καὶ ποὺ δὲ μοιάζει καθόλου μὲ τὸ τὰκ-τὰκ-τὰκ-τὰκ τοῦ γαῖδουριοῦ;

— Ναι... τᾶκουσα... ἀποκρίθηκε ἀκόμα πιὸ σιγὰ ὁ Ἀλέξανδρος.

— Καὶ ἀμὲ τὸ κλικ-κλικ τοῦ σπαθιοῦ στὴν σέλα; ἔκανε ἡ Ἀλεξάνδρα, γιὰ νὰ μὴ μείνῃ πίσω στὴν παρατηρητικότητά καὶ τὴν περιγραφή.

Μὲ αὐτὴ τὴν ἐνθύμηση τοῦ σπαθιοῦ τοῦ ἀξιωματικοῦ, καινούρια δάκρυα τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Καὶ εἶπε ἡ Ἀλεξάνδρα, ἀναπολώντας πάλι τὸ δῶμα.

— Ἐρχόταν ὁ ἀξιωματικός ἀπὸ τὴν Καστέλλα... Κι' ἔτρεχε γιὰ νὰ πᾶν σπῆτι του... Καὶ βλέπει μπροστὰ του τέσσερα παιδιὰ, ποὺ θὰ νόμιζε, βέβαια, πῶς εἶναι καλοσναθρεμένα παιδιὰ. Κι' ἔξαφνα, τὸ πιὸ μικρὸ γυρνᾷ πίσω, κάνει ἀπότομα ἕνα βήμα μπροστὰ...

— Σὺν νὰ ἔκανε ἔφοδο! διέκοψε μὲ ἀγανάκτηση ὁ Ἀντώνης.

— Ναι, σὺν νὰ ἔκανε ἔφοδο, ἐπανάλαβε ἡ Ἀλεξάνδρα, καὶ σηκώνον

τας τὴ γροθιά του, φωνάζει: «Βρὲ σύ!» Καὶ σὲ ποιόν; Σ' ἕναν ἀξιωματικό!

Ὁ Ἀλέξανδρος ἦταν ἀνακλυμένος πὰ ὄλος στὰ δάκρυα.

— Καὶ δὲ ὕμωσε ὁ ἀξιωματικός, εἶπε συντριμμένη ἡ Πουλουδιά, κουτώντας πάνω κάτω τὸ κεφάλι της, ὅπου βάραινε ὀλη ἡ ντροπὴ τοῦ ἀδελφοῦ της, καὶ δὲ μάλωσε... μόνο γέλασε.

— Ναι, φαντάσου! Γέλασε! ἐπανάλαβε καταστενοχωρημένη ἡ μεγάλη ἀδελφή.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπέκανε ὁ Ἀλέξανδρος. Ἔσκυψε τὸ κεφάλι του στὰ γόνατά του κι' ἐπνίξε δάκρυα καὶ ἀναφυλλητὰ στάσπρα κεντήματα τῆς φούστας του.

Ἡ Ἀλεξάνδρα καὶ ὁ Ἀντώνης ἀκίνητοι τὸν κοίταζαν, μὲ ὀλη τὴν αὐστηρότητα ποὺ ἄξιζε τὸ ἔγκλημά του. Ἡ Πουλουδιά ὅμως, ἴσως γιὰτὶ ἦταν πρὶς μικρὴ καὶ εἶχε τὰ κλάματα πιὸ εὐκόλα, ἴσως γιὰτὶ ὁ Ἀλέξανδρος, στοὺς καυγάδες, ἦταν πάντα κόμμα της, ἡ Πουλουδιά ἐνοίωσε νὰ γεμίζουν καὶ τὰ δικά της μάτια δάκρυα καὶ νάνεθαίνει κάτι πνιγερὸ στὸ λαιμὸ της, καὶ σκύδοντας στίς πέτρες τῆς αὐλῆς ἔβγαλε τοὺς βῶλους της ἀπὸ τὴν τσέπη της καὶ ἄρχισε νὰ παίξῃ μόνῃ της, ἀνοίγοντας ὅσο μποροῦσε πλατύτερα τὰ μάτια της, γιὰ νὰ στεγνώσουν πρὶν στάξουν τὰ δάκρυα.

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τῆς θείας.

— Ἀλεξάνδρα! Ἀντώνη!... Ποῦ εἶναι τὰ παιδιὰ; Καὶ ποῦ εἶναι ἡ Μις Ράις;

Τὰ τέσσερα ἀδελφία ἀνορθώθηκαν. Ἡ Πουλουδιά πέταξε χάμω ὄλους της τοὺς βῶλους καὶ τίναξε τὰ σκοτισμένα χέρια της· ἡ Ἀλεξάνδρα ἔτρεξε σὲ τὸν Ἀλέξανδρο, τοῦ κατέβασε καὶ τοῦ ἐξίαξε τὴν τσαλακωμένη του φούστα, καὶ μὲ τὸ χέρι βιαστικά βρούτσισε τὴν κανονικὴ τους θέση τὰ κάπως ἀνακατωμένα ξανθὰ του κατσαρά· ὁ Ἀντώνης, παρατώντας τὸ σκοινὶ ὅπου κουνιόταν κρεμαστός, ἔβαλε τὰ χέρια του στίς στέπες καὶ κοίταξε, σὰν νὰ τὸν ἀνακάλυψε πρῶτη φορὰ, ἕνα βασιλικὸ φουντωμένο στὴ γλάστρα του.

Καὶ ἡ θεία, κοντὴ, στρογγυλὴ, παχειά, εὐκίνητη ὅμως κι' ἐλαφρεῖα σὰν μπάλα λαστιχένια, βγήκε στὴν αὐλὴ. Μόλις εἶχε φθάσει ἀπ' ἔξω. Φοροῦσε ἀκόμα τὸ καπέλο καὶ τὰ γάντια της.

Ἐρίξε γύρω της μιὰ γοργὴ ματιά, ποὺ περιτόλιξε καὶ τὰ τέσσερα ἀδελφία μὲ μιὰς, καὶ εἶπε:

— Μόνοι σας; Ποῦ εἶναι ἡ Μις Ράις;

— Πῆγε στὴν κάμαρά της... ἄρχισε ἡ Ἀλεξάνδρα.

Μὰ τὴ διέκοψε ἡ θεία.

— Γιατί;

— Ἦταν ἄρρωστη καὶ...

— Δὲ βγήκε μαζί σας; διέκοψε πάλι ἡ θεία.

— Ναι, βγήκαμε. Μὰ σὰ γυρίσαμε, εἶπε πῶς ἦταν ἄρρωστη...

Βήματα ἀκούστηκαν ἀπὸ μέσα, καὶ ὁ θεῖος Ζωρζὴς βγήκε στὴν πόρτα κοντός, στρογγυλός, παχύς, μὲ τὸ ἀγαθὸ του χαμόγελο, ποὺ ξανάνεινε τὸ σταχτύ του κεφάλι καὶ τᾶσπρα του φρύδια.

— Ἡ Μις Ράις εἶναι πάλι ἄρρωστη, εἶπε ἡ θεία γυρνώντας σ' ἐκεῖνον.

— Ἀρρωστη; Τί ἔπαθε; Καλὸ στὰ παιδιὰ, ἔλατε στὴν βεράντα, ποὺ ἦλθε ἡ θεία Ἀργίνη μὲ τὸ Γιάννη...

Μιὰ φωνὴ τῆς θείας τὸν διέκοψε.

— Καλέ, τί εἶναι αὐτά; Τί εἶναι αὐτὲς οἱ βρῶμες στὴν αὐλὴ μας; Ποιὸς ἔμπασε κατσίκες;

Ὅλοι γύρισαν σαστισμένοι.

Σκυμμένη ἐμπρός, σηκώνοντας μὲ τὰ δύο της χέρια τίς φούστες της, στίς μύτες τῶν ποδαριῶν της, σὰν νὰ φοβόταν μὴ λερωθεῖ πατώντας ὀλόκληρα τὰ παχιά της ποδαράκια, κοίταξε ἡ θεία μὲ φρίκη καὶ ἀηδία τὸ θησαυρὸ τῆς Πουλουδιάς σκορπισμένο στίς πλάκες.

— Ποιὸς ἔβαλε μέσα κατσίκες; ἐπανάλαβε. Καὶ φώναξε: «Ἐὶρήνη!»

Στὸ παράθυρο τῆς κουζίνας παρουσιάστηκε τὸ συγυρισμένο κεφάλι τῆς μαγεύσας.

— Ὅριστε, κυρία.

— Ποιὸς ἔμπασε κατσίκες στὴν αὐλὴ μας;

— Κατσίκες; ἔσκυψε νὰ δῇ ἐκεῖ ποὺ ἔδειχνε τὸ ἀμείλιχτο δάχτυλο τῆς θείας. Πῶ, πῶ! ἔκανε. Καὶ ὑποψίαρικα πρόσθεσε:

— Μὴν τίς ἔβαλε μέσα ὁ Ἀντώνης;

— Ἐγώ; Ὁχι! ἔκανε ξαφνισμένος ὁ Ἀντώνης. Μὰ ποῦ εἶναι οἱ κατσίκες;

— Ἐ! ἀνόητε! εἶπε γελώντας ὁ θεῖος. Οἱ κατσίκες ξανάφυγαν, μ' ἄφησαν πίσω τους τὰ... τὰ σημάδια τους, πρόσθεσε μὲ καινούριο ξεκάρδιμα.

Τὴν ἴδια ὥρα ἐμφανίζονταν ἡ Εὐρήνη μὲ σκοινάκι καὶ φαράσι. Καὶ μουρμουρίζοντας καὶ γρινιάζοντας:

— Τί βρῶμες... πῶ-πῶ... τί ἀηδίες... στίς παστρίκες μας πλάκες κίδλα...

Μάζεψε ὄλους τοὺς βῶλους τῆς Πουλουδιάς, γοργά, στὸ φαράσι της.

Μὰ ἡ Πουλουδιά δὲ στάθηκε νὰ δῇ καὶ νὰκούσῃ τὸ τέλος τῆς ἱστορίας. Ἀπὸ τὰ πρῶτα λόγια τοῦ θεῖου, σὰν κατάλαβε τί ἦταν ὁ θησαυρὸς της, τρομαγμένη κοίταξε τὰ δέλφια της. Ἀντάμωσε τὴν περιφρονητικὴ ματιά τῆς Ἀλεξάνδρας, τὸ κοροϊδευτικὸ σήκωμα τῶν φρυδιῶν τοῦ Ἀντώνη, τὸ ξαφνισμένο, ὄλο ρωτήματα μουτράκι τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ βουλιάζοντας κάτω ἀπὸ τὸ βῆρος τῆς ντροπῆς, παρακαλώντας μέσα της νὰ τὴν καταπιῇ ἡ γῆ, δίπλωσε τοὺς ὤμους της, χώθηκε σιγὰ στὸ κούφωμα τῆς πόρτας, καὶ ξεγλιστρώντας πίσω ἀπὸ τὸ θεῖο ἔτρεξε στὴ σκάλα, ἀνέδθηκε δυὸ δυὸ, μπήκε στὴν κρεβατοκάμαρά της, ποὺ ἦταν ὄλων τῶν ἀδελφῶν κάμαρα, καὶ κρύφθηκε πίσω ἀπὸ τὴν κουνουπιέρα της.

Ἡ καρδιά της βροντοῦσε, ὄχι πιὰ ταμπούρλο, ἀλλὰ γκρανκάσα. Τώρα θὰ ρωτήσῃ ἡ θεία. Καὶ τώρα θὰ παντήσῃ ὁ Ἀντώνης, ποὺ δὲν ἔλεγε ποτὲ ψέματα.

— Ναι, τίς βρῶμες αὐτὲς τίς ἔφερε ἡ Πουλουδιά. Καὶ δὲν ἦταν μόνο αὐτό, μὰ ποὺ θὰ πῇ, «γιατί τίς πήρε γιὰ βῶλους». Καὶ θὰ τὴν περιγελάσουν ὄλοι!

Καὶ τᾶπιασε μὲ τὰ χέρια της, αὐτά... Πουφοῦ! τί ἀηδία! Καὶ θὰ τὴ μαλώσῃ ἡ θεία... καὶ θὰ τῆς δώσῃ κανένα μπάτσο... Δὲν τὴν ἔμελε ὁ μπάτσος, τὸ παχὺ χεράκι τῆς θείας δὲν πονοῦσε πολὺ, μὰ ἡ ντροπὴ, ἡ ντροπὴ! Καὶ αὐτὴ τὴν ὥρα θὰ τὰ λέγανε κάτω. Καὶ ἦταν κάτω ἡ θεία Ἀργίνη καὶ ὁ ἐξάδελφος ὁ Γιάννης! Καὶ θὰ κοροϊδεύει ὁ Γιάννης...

Αὐτὸ ἦταν περισσότερο ἀπ' ὅ,τι μποροῦσε νὰ υποφέρει. Σὺν τὸν Ἀλέξανδρο πρωτύτερα, ἔσπασε καὶ κείνη στὰ κλάματα.

Καὶ τὸσο δυνατὰ ἔκλαψε, ὥστε δὲν ἀκουσε τὸν Ἀντώνη ποὺ ἀνέδθηκε καὶ μπήκε στὴν κάμαρα.

Μὰ τὴν ἀκουσε κείνος, καὶ πρᾶγμα ἐκρηκνύοντας τὴν κουνουπιέρα τὴ βρῆκε ζαρωμένη στὴ γωνιά της.

— Γιατί κλαῖς; τὴ ρώτησε περιφρονητικά.

Ὁ Ἀντώνης εἶχε βαθεῖα περιφρόνηση γιὰ τὰ κορίτσια, γιὰτὶ, λέει, κλαῖνε γιὰ τὸ τίποτα. Ἐκεῖνος, σὰν ἀγόρι ποὺ ἦταν, δὲν ἔκλαιγε ποτέ, ὅσο καὶ νὰ χτυποῦσε, ὅσο καὶ νὰ πονοῦσε. Καὶ οὔτε σὰν ἔπεσε ἀπὸ τὴ σκάλα τῆς βεράντας κι' ἔσπασε τὸ κεφάλι του κι' ἔτρεχαν αἷματα καὶ τοῦ τὸ κόλλησε ὁ θεῖος μὲ τσιρότο, πάλι δὲν ἔκλαψε.

Οἱ ἀδελφές του τοῦ εἶχαν μεγάλο θαυμασμὸ γι' αὐτό. Καὶ τοῦ εἶχαν

καὶ κάποιο σεβασμὸ, σὰ νὰ ποῦμε, ντρεπόνταν νὰ κλαῖνε μπροστὰ του. Καὶ τώρα ποὺ τὴν τσάκωσε τὴν Πουλουδιά ἀναλυμένη στὰ κλάματα, ντράπηκε κείνη πιὸ πολὺ. Μὰ πάλι δὲν ἔκανε νὰ τὸ δείξῃ, καὶ σηκώθηκε χωρὶς νὰποκριθῇ.

Καὶ τῆς εἶπε ὁ Ἀντώνης.

— Εἰσαι μιὰ κουτὴ. Λερώνεις τὴν αὐλὴ μας καὶ ὕστερα κλαῖς κίδλα,

— Δὲν κλαίω γι' αὐτό, εἶπε πειραγμένη ἡ Πουλουδιά.

— Ἀμὲ γιατί κλαῖς;

— Γιατί... Στάθηκε νὰ σκεφθῇ ποιά αἰτία νὰ προτιμήσῃ. Καὶ ἀποφάσισε: Γιατί θὰ μὲ μαλώσῃ ἡ θεία καὶ θὰ μοῦ δώσῃ κι' ἕναν μπάτσο.

— Φοβιταίρα! ἔκανε ὁ ἀδελφός της.

Ἡ Πουλουδιά ἐπαναστάτησε.

— Δὲ φοβοῦμαι! διαμαρτυρήθηκε. Καὶ πρῶτον τὸ ξέρεις πῶς δὲν πονεῖ τὸ χέρι τῆς θείας.

— Ἀμὲ τότε;

— Ἔτσι. Δὲ μᾶρέσει νὰ μὲ δέρνουν.

Ὁ Ἀντώνης σήκωσε τοὺς ὤμους του καὶ πῆγε στὴν μπαλκονόπορτα καὶ πιάνοντας τὴν κουπαστὴ τοῦ μπαλκονιοῦ ἄρχισε νὰ κλωτσᾷ τὸ ξύλινο περίφραγμα.

— Ἐσεῖς τὰ κορίτσια ὄλο ἀφορμὲς γερεύετε γιὰ νὰ κλαῖτε, εἶπε περιφρονητικά. Καὶ τώρα βρίσκεις ἀφορμὴ πῶς θὰ σὲ δείρῃ ἡ θεία, χωρὶς νὰ ξέρῃς τίποτα.

— Ἀφοῦ τὸ ξέρω πῶς θὰ μὲ δείρῃ; εἶπε ἡ Πουλουδιά ποὺ εἶχε βγεῖ καὶ αὐτὴ στὸ μπαλκόνι καὶ εἶχε πιάσει καὶ αὐτὴ τὴν κουπαστὴ καὶ κλωτσόσε τὸ ξύλινο περίφραγμα.

— Τίποτα δὲν ξέρεις. Γιατί θὰ σὲ δείρῃ;

— Μὰ δὲν τῆς εἶπες πῶς ἐγὼ ἔφερα τοὺς βῶλ... δηλαδή... αὐτά;... ἔκανε μὲ ἀηδία.

— Βέβαια ὄχι... ἀφοῦ δὲ μὲ ρώτησε.

Ἀπὸ τὴ σαστισμάδα τῆς σταμάτησε ἡ Πουλουδιά τὸ κλωτσόκοπημα. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀνακούφιση τὴν πλημμύρισαν. Τῆς ἦλθε νὰ φιλήσῃ τὸν Ἀντώνη. Μὰ πάλι δὲν τὸ κατὰδέχθηκε. Οὔτε τοῦ εἶπε εὐχαριστῶ. Ἐκανε τὴν ἀδιάφορη καὶ εἶπε:

— Ἀ, καλὴ, ἂν εἶναι ἔτσι...

Μὰ θὰ τὸ κατάλαβε ὁ Ἀντώνης, ἡ φωνὴ τῆς δὲν ἦταν πιὰ κλαψιάρικη. Τὴν κοίταξε ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸν ὤμο του καὶ τῆς εἶπε:

— Μ' ἔστειλε ἡ θεία Ἀργίνη νὰ σὲ φωνάξω. Μὰ εἶναι τὸ πρόσωπό σου σιχαμένο... σκοοπίσεις τὰ μάτια σου μὲ βρῶμικα χέρια... ποὺ πιάσανε τοὺς βῶλους σου... πουφοῦ! τί βρῶμες!

— Καθόλου! φώναξε αγανακτησμένη η Πουλουδιά.

— Πώς καθόλου; Κοίταξε το πρόσωπό σου στον καθρέφτη.

— Φουρκισμένη πήγε κείνη στον νιφτήρα, έχυσε νερό στη λεκάνη, και αποφεύγοντας τον καθρέφτη μπροστά της, βιαστικά σαπούνισε χέρια και πρόσωπο.

— Ο Άντωνης την είχε ακολουθήσει. Με το δάχτυλο, κοροϊδευτικά, της έδειξε τις μαυριδερές σαπουνάδες της λεκάνης.

— Όλα αυτά είναι πάστρες, είπε, είναι οι πάστρες που βγαίνουν από τους βώλους της δεσποινίδας...

— Ένας μπάτσος του βρεγμένου χειριού της «δεσποινίδας» του έκριψε τη φόρα. Γύρισε ο Άντωνης και την άρπαξε από τα κατασρωμένα της φουντωτά μαλλιά. Κι' ακολούθησε μάχη άγρια αλλά σιωπηλή, χωρίς φωνές, με σφιγμένα δόντια, μὴν ακούσει η δασκάλα στην πλαϊνή κάμαρα κι' έλθει κι' ανακατωθεί. Τους καυγάδες τους τ' αδέρφια τους έθγαζαν πέρα μονάχα, χωρίς ανάμιξη των μεγάλων. Κάθε φορά που ανακατόνουνταν οι μεγάλοι, τα πράγματα χειροτέρευαν, και μετά τον καυγά έμεναν τ' αδέρφια μαλωμένα. Ένω όταν τ' έθγαζαν πέρα μονάχα, μιὰ φορά που τελείωνε η μάχη, γαλήνευε πάλι ο ουρανός.

Αυτό δεν έμπόδιζε τις φοβέρες την ώρα της μάχης. Και τώρα, παλεύοντας με τον αδελφό της, νοιώθοντας πως τις τρώγει από το μεγαλύτερό της, σφίγγοντας με λύσσα τα δόντια.

είπε η Πουλουδιά: — Θα πω του θείου πως μου τράδηξες τα μαλλιά! Έπίσης χαμηλόφωνα, πνιγμένα, της αποκρίθηκε ο Άντωνης.

— Κι' εγώ θα πω της θείας πως έσου έφερες τις κατσικίσες... ξέρεις τί, στην αυλή μας.

— Αμέσως παράτησε η Πουλουδιά τη μάχη.

— Αν το πεις, θα είσαι μαντατούργης, του είπε.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΕΥΔΟΧΙΕ DURIUS

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Μια λοιπόν και δεν είχαν ούσιαστικώτερα φαγητά περιορίστηκαν στα γλυκά και στα φρούτα. Μά ωστόσο η πείνα των παιδιών δεν φάνηκε να εκόπασε μ' αυτές τις λιχουδιές.

— Δεν το φανταζόμουν πως θ' αρχούσαμε τόσο πολύ, για να φροντίσω να πάρω και τίποτε άλλα μαζί μου, δικαιολογήθηκε και πάλι ο Ριχάρδος, και να τώρα που κι' εγώ ο ίδιος αισθάνομαι μεγάλη πείνα και τα πραγματάκια αυτά είναι περισσότερο για να νοιώσουν την δρεξη παρά για να χορτάσουν. Τέλοσπάντων, ως περιοριστούμε σ' αυτά κι' ως γυρίσουμε στο σπίτι μας.

— Η πρόταση όμως αυτή μ' έλο που έγινε δεκτή απ' όλους, ήταν αδύνατο να εκτελεσθί. Ο άνεμος είχε πέσει δλότελα και το κόττερο έμενε ακούνητο στη μέση της θάλασσας.

— Έσο είσαι η μαντατούρα.

— Καθόλου! Έγώ δε μαντατεύω!

— Ούτε γώ δε μαντατεύω, αν δε μαντατέψεις εσύ.

Αυτό ήταν το τέλος του καυγά. Χωρίς άλλες εξηγήσεις χωρίστηκαν τάδελφια, βρουτσίστηκαν, συγυρίστηκαν, και ειρηνεμένα κατέδθηκαν στη βεράντα.

(Από τον «Τρελλαντόνη»)

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Σ. ΔΕΛΤΑ

— Για τη στιγμή δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε παρά να περιμένουμε ως που να φυσήξει, είπε εύθυμα ο Ριχάρδος. — Αν είχαμε μαζί τίποτε για να φάμε, δεν θα μ' ένοιαζε καθόλου.

Κάθησαν λοιπόν και περίμεναν. Την εποχή εκείνη τα κοττεράκια δεν είχαν ακόμη βενζινομηχανή για να ταξιδεύουν και με τη μπουράτσα. Περίμεναν μιὰ ώρα, περίμεναν δύο ώρες, περίμεναν τρεις ώρες, μὰ ούτε το ελάχιστο αεράκι δεν έννοούσε να φυσήξει.

— Η Μπέττυ άρχισε να συλλογίζεται πως και η ναυτική έχει τα κακά της όπως και όλα τάλια πράγματα. — Ο ήλιος έκαιγε δυνατά και το λώδιο της θάλασσας είχε άνοιξει την δρεξη όλων σέ φοβερό βαθμό. Κατά τις τέσσερις ως και αυτή η Μπέττυ ακόμη είχε άρχισι να πελπίζεται.

Οι ναυτικοί μας μεταχειρίστηκαν όλα τα γνωστά καθαλιστικά μέσα για να προκαλέσουν τον άνεμο: σφύριξαν, έξυσαν το κατάρτι με το σουγιά τους. Μὰ όλα τους τα ξόρκια πήγαν στα χαμένα.

Στις έξη εξακολουθούσε ακόμη η θάλασσα να είναι λεία σαν καθρέφτης και η ατμόσφαιρα αποπνικτική. Σέ λίγο ο ήλιος έδυσε και με τη βραδυή δροσιά οι ταλαιπωρημένοι ταξιδιώτες μπόρεσαν ν' αναπνεύουν κάπως.

Κατά τις έπτά άρχισε λίγο να φυσάει.

— Νά, ο μπάτης! φώναξε με χαρά ο Τζάκ.

Πραγματικώς από τα νοτιοδυτικά είχε σηκωθεί ένας αρκετά δυνατός άνεμος φουσκώνοντας έλαφρά τα πανιά του κόττερου.

— Ο Ριχάρδος έτρεξε κοντά στο κατάρτι, κανόνισε τα πανιά στα πρίμα και την άλλη στιγμή η Φτερωτή έσχισε το νερό σά να ήθελε να κερδίσει όλη την ώρα που είχε χάσει.

— Ωστόσο ήταν άργα και το σκοτά-

διγινόταν πυκνότερο από ώρα σ' ώρα. Η Μπέττυ με μεγάλη δυσκολία μπορούσε να ξεχωρίση το πρόσωπο του Ριχάρδου και του ναυτή. Μὰ παρατήρησε πως αντί να φαίνονται ευχαριστημένα, έδειχναν απεναντίας ζωνηρή άνησυχία.

— Η Μπέττυ σύρθηκε αθόρυβα κοντά τους για ν' ακούση τη συνομιλία τους.

— Αυτό δεν είναι μπάτης, έλεγε ο Ριχάρδος στον άλλο ναυτικό. — Εμένα μού μυρίζεται μπουρίνι, αν όχι: δυνατή θύελλα. Δεν πιστεύω πως θα

κατορθώσουμε να φτάσουμε και ν' άνεβοούμε το ποτάμι. Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι ν' άράξουμε στο πρώτο μέρος που θα βρούμε, δηλαδή στο Κροσάιγ, από τ' άλλο μέρος του πορθμού. — Έδω είναι αδύνατο ν' άράξουμε γιατί δλόκληρη η άκτι είναι γεμάτη βάλτους. Βάλε λοιπόν το τιμόνι ίσια κατά το φάρο του Κροσάιγ. — Εκείνη τη στιγμή ακριβώς το μπουρίνι τους έφτασε κι' έδωσε στο κόττερο ένα τόσο δυνατό τράνταγμα που λίγο έλειψε να το άναποδογυρίση. — Η Μπέττυ τινάχτηκε από τον στενό μπάνκο όπου καθόταν, κάτω στο βάθος της βάρκας.

— Μείνε εκεί που είσαι, Μπέττυ, φώναξε ο Ριχάρδος. Τζάκ, φώναξε σέ μικρό, πιάσε το τιμόνι και κράτα το ίσια κατά το φώς εκείνο που βλέπεις εκεί μακριά. Μίλλερ, βοήθησέ με να κατεβάσουμε το μεγάλο πανί.

— Ο κ. Βάν-Κούρτ μιλούσε με μιὰ φωνή βαθεία και κοφτή που φάνερνε πόσο σβαρή ήταν η κατάσταση που βρισκόταν. Μὰ ωστόσο ο τόνος του έδειχνε τόση ψυχραιμία κι' αυτοπεποίθηση, ώστε η έμπιστοσύνη ξαναγύρισε στην τρομαγμένη καρδούλα της Μπέττυ.

Το κοριτσάκι καθόταν ακούνητο και ζαρωμένο στο βάθος της βάρκας, καταλαβαίνοντας ότι το καλύτερο που είχε να κάνει ήταν να μένη ήσυχη και να μὴν έμποδίσει με κανένα τρόπο τους άνδρες στις διάφορες μανούβρες που θα έκαναν.

— Ωστόσο ο άνεμος είχε γυρίσει σέ θύελλα πραγματική. Μ' έλο που δεν είχε παρά μονάχα το φλόκο άνοιχτό η «Φτερωτή», ηηδούσε επάνω στα μαύρα νερά σαν άφηνισμένο άλογο.

— Ο Τζάκ ένοιωθε την ευθύνη που είχε αναλάβει. Κυβερνούσε σύμφωνα με τη έντολήν που του είχαν δώσει, ίσια κατά το φάρο που δεν τον άφηνε απ' τα μάτια του. — Έξαφνα ο Ριχάρδος έτρεξε και του άρπαξε το δοιάκι απ' τα χέρια και τ' έστριψε δλό δεξιά.

— Η «Φτερωτή» έκανε ένα πήδημα επάνω στο νερό, το πανί φούσκωσε που νόμιζε κανείς πως θα σπάσει και για μιὰ στιγμή το κόττερο πέρασε ξυστά από ένα μεγάλο μαύρο όγκο που φαινόταν σά να είχε ξεφυτρώσει έ-

χάρδος στεκόταν στο τιμόνι κι' ο Μίλλερ έχοντας κοντά του τον Τζάκ που ήταν πρόθυμος να εκτελέση κάθε διαταγή, μανουβράριζε τα πανιά.

— Ο άνεμος εξακολουθούσε να φυσάει με λύσσα σπρώχνοντας το καραβάκι μπροστά του σά να ήταν κανένα χάρτινο παιχνίδι. Η «Φτερωτή» ποτέ δεν είχε βγάλει πιό άληθινό τ' όνομά της. — Έγερνε από το ένα πλευρό τόσο πολύ, ώστε η κουπαστή της άγγιζε τη θάλασσα κι' η πλώρη της βρισκόταν σχεδόν έξω από το κύμα. — Αν δεν έδλεπε την ά-

πάθεια που ήταν ζωγραφισμένη στο πρόσωπο του Ριχάρδου, και τ' εύχραιμο ύφος που έδινε τις διαταγές του, η καίμενούλα η Μπέττυ θα είχε βάλει τα κλάματα.

Και μετά τον άνεμο ήρθε η σειρά της βροχής. Η μπόρα ήρθε ξαφνικά με όρμη και μείονα τυφλώνοντας τους έπιβάτες της βαρκούλας και βρέχοντάς τους ως το κόκκαλο.

— Η Μπέττυ είχε συρθεί με τα γόνατα στο πιό άπάγγαιο μέρος κι' είχε ζαρώσει εκεί. — Άκουγε με τρόπο το ιρίξιμο του κατάρτιού που έκανε μεγαλύτερο κρότο ακόμη κι' από τις βροντές. — Έχε εγκαταλείψει πιά κάθε έλπίδα και φανταζόταν κιόλας τον έαυτό τους στο βυθό της θάλασσας, όταν άκουσε το Ριχάρδο να λέει στο ναυτή:

— Είναι η τελευταία έλπίδα που μας άπομένει να σωθούμε. — Θα τραδήξουμε ίσια κατά τη στεριά, κι' αν μπόρουμε ν' άράξουμε πουθενά, πάει καλά, είδεμ' θα ρίξουμε το κόττερο έξω.

— Έστριψε λοιπόν το τιμόνι πρὸς το δυτικό μέρος του κόλπου και διευθύνθηκε πρὸς τα εκεί.

— Η «Φτερωτή» σαν άλογο πιστό άρχισε να φεύγει κυνηγημένη από τη θύελλα, και μ' έλο που έλοι οι φάρτοι και τα φώτα που μπορούσαν να την οδηγήσουν δεν διακρίνονταν εξαιτίας της βροχής, ωστόσο ο «καπετάνιος» κατόρθωσε να πλησιάση στη στεριά βοηθούμενος από το φώς των άστραπών.

— Έξαφνα η βάρκα σκόνταψε επάνω σέ κάτι στερεό. — Ο Μίλλερ τ' άρπαξε και κρατήθηκε γερά μ' έλο που τα πόδια του μόλις πατούσαν στη

ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ



Μικρός Ουγγρος από την άριστοκρατία.

κείνη τη στιγμή από τη θάλασσα.

— Δίχως την έτοιμότητα του Ριχάρδου που έστριψε το τιμόνι την τελευταία στιγμή το κοττάκι θα είχε γίνει θρύψαλα επάνω σ' εκείνο το φοβερό όγκο που ήταν ένα μεγάλο βαπόρι και που ο Τζάκ δεν τόχε διακρίνει μέσα στο σκοτάδι. — Η «Φτερωτή» δεν είχε φανάρια κι' έτσι κάθε στιγμή κινδύνευε να συγκρουσθί και να ταχισθί μέσα στη νύχτα από κανένα απ' τα μεγάλα πλοία που διέσχίζαν το κανάλι επάνω και κάτω. Κι' αυτό έκανε πιά επικίνδυνο τον δρόμο της.

— Η θύελλα είχε ξεσπάσει μ' όλη της τη μανία. — Οι βροντές μπουμπουνίζαν και οι άστραπές έσχίζαν τον ουρανό σαν φωτεινά φείδια. — Ο Ρι-



Κάποιος κυνηγός θηρίων παραμονεύει αυτόν τον πάνθηρα. Τον βλέπετε πουθενά :

Νάρκισσος

βάρκα. Μιά αστραπή τους έδειξε ύστερα από αρκετά λεπτά αγωνίας, ότι το κόττερο είχε πέσει επάνω σε κάτι που έμοιαζε με εξέδρα ή με αποβάθρα.

Αφού φώναξε την καλή αυτή είδηση στον Τζάκ και στην Μπέττυ, ο Ριχάρδος μαζί με τον Μίλλερ άρχισε να σπρώχνει τη βάρκα στο μέγιστο της εξέδρας οδηγούμενος από τα παλούκια που τη στήριζαν. Έτσι έφθασαν σε μια σκάλα κατωμένη από παλιά σκεδρωμένα σανίδια. Ο Ριχάρδος και ο Μίλλερ έδεσαν το κόττερο στερεά με διπλούς κάδους, και ύστερα φώναξαν τον Τζάκ και την Μπέττυ για να τους βοηθήσουν να ανεβούν τη σκάλα που δίχως άλλο θα οδηγούσε επάνω στην εξέδρα.

Η θύελλα είχε ήσυχάσει κάπως εκείνη τη στιγμή, αλλά η βροχή έπεφτε με την ίδια δύναμη και οι κεραινοί έπεφταν με τρομακτικό κρότο, μ' όλο που τώρα ήταν άραιοτεροι από πριν.

Μέσ' στη λάμψη των αστραπών οι ναυαγοί άρχισαν να ανεβαίνουν τα σκαλοπάτια κι' αυτό γινόταν όχι χωρίς μεγάλο κίνδυνο. Γιατί οι σανίδες που τα σχημάτιζαν δεν ήταν μόνο υγρές και γλιστερές, αλλά όλοτελα σάπιες και τόσο ξεκολλημένες απ' τη βάση τους που κινδύνευαν να σπάσουν από τη μικρή στιγμή στην άλλη, κάτω απ' τα πόδια εκείνου που τις ανέβαινε.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΡΑΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

Αγαπητοί μου,

ΜΙΑ Διαπласοπούλα, καθώς είδα στην Άλληλογραφία του περασμένου φύλλου, είχε μια πολύ εύλογη απορία: Γιατί κάποιο έργο, που παιζόταν στο θέατρο της Μαρίκας Κοτοπούλη, το χαρακτήριζαν ως **κομεντί**; Η γαλλική αυτή λέξη, Comédie, δεν σημαίνει ελληνικά **κωμωδία**; Γιατί λοιπόν δεν έβαζαν την ελληνική λέξη, παρά τη γαλλική μ' ελληνικά γράμματα; Από ξενομανία άραγε; Η μήπως υπάρχει διαφορά μεταξύ του έργου που οι Γάλλοι το λένε **κομεντί**—το έργο ήταν γαλλικό—και του έργου που έμεις το λέμε **κωμωδία**;

Κι' η Διάπλασις της αποκρίθηκε ναί, αυτό είναι: "Άλλο **ή κομεντί**, κι' άλλο **ή κωμωδία**. Και μη σάς φαίνεται παράξενο. Πολλές ελληνικές λέξεις που τις πήραν οι Εύρω-

παίοι, έχουν σήμερα στη γλώσσα τους άλλη σημασία από εκείνη που είχαν και έχουν ακόμα στη δική μας. Μια απ' αυτές είναι κι' η αρχαία λέξη **κωμωδία**. Στην Ιταλία π. χ. την εποχή του Δάντη, ξέρετε τί έσήμαινε; Θέαμα, δράμα. Γι' αυτό και το περίφημο έπος του Δάντη έχει τον γενικό τίτλο «Comedia»—ένώ κάθε άλλο είναι παρά κάτι κωμικό, για γέλια—κι' οι μεταγενέστεροι, από θαυμασμό, πρόσθεσαν και το επίθετο divina (θεία). Η κατά λέξη λοιπόν μετάφραση του τίτλου La divina comedia—«Η θεία κωμωδία», δεν λέει τίποτα. «Το θείον δράμα» θα έπρεπε να πούμε καλύτερα. Κατόπι η λέξη comedia ή γαλλικά comédie σήμαινε γενικά κάθε θεατρικό έργο. Γι' αυτό και το επίσημο, το παλιό γαλλικό θέατρο, από την εποχή του Μολιέρου, ονομάστηκε κι' ονομάζεται ακόμα «La Comédie Française»—«Η Γαλλική Κωμωδία», ενώ παίζει κάθε λογής έργα, και τραγωδίες, και δράματα και κωμωδίες.

Αργότερα στη Γαλλία, ο θρος ειδικεύθηκε. Ένα έργο που δεν ήταν ούτε καθαυτό δράμα, ούτε καθαυτό κωμωδία (με τη σημασία που έχει η λέξη στη γλώσσα μας) το έλεγαν **κομεντί**, δηλαδή θέαμα, θεατρικό έργο γενικά. Γι' αυτό κι' η Διάπλασις είπε στη φίλη μας που ρώτησε, πως **κομεντί** είναι μάλλον ένα ελαφρό δράμα, που μπορεί να έχει και πολλές κωμικές σκηνές και που το τέλος του είναι πάντα ευχάριστο, φαιδρό. Και τέτοια είναι σήμερα τα περισσότερα έργα που βλέπουμε στο θέατρο. Από τα δικά μου π. χ. η «Μονάκριδη», οι «Φοιτηταί», ή «Ανιέζα», ο «Ποπολάρος» και πολλά άλλα είναι **κομεντί**. Ούτε δηλαδή καθαυτό δράματα για κλάματα, ούτε καθαυτό κωμωδίες για γέλια. Άλλα και τα δυο μαζί. Κομμάτι από τη ζωή, που είναι και δράμα και κωμωδία. Και μεταχειριζόμαστε, για να χαρακτηρίσουμε αυτά τα έργα, τον γαλλικό όρο, γιατί απλούστατα δεν υπάρχει στη γλώσσα μας όρος που να ποσέδη τη πράξη. Μια φορά, δοκίμασα να μεταχειρισθώ, για τέτοια έργα, τον όρο «δραματάκι». Άλλα δεν έπιασε. Γιατί όλοι ένόμιζαν πως έπρόκειτο για μικρό, σύντομο δράμα, ενώ μια **κομεντί** μπορεί να έχει και πέντε μεγάλες πράξεις. Ποι' «δραματάκι» λοιπόν; Πρέπει να βρούμε, να πλάσουμε έναν όρο...

Με την ευκαιρία αυτή, άς πούμε τώρα για τα θεατρικά είδη. Η **κομεντί** που είπαμε στέκεται στη μέ-

ση. Κι' από το ένα μέρος είναι το **δράμα** κι' από το άλλο **ή κωμωδία**. Το δράμα είναι μια θλιβερή ιστορία, που μπορεί να έχει και ευθύμα, αλλά που τελειώνει πάντα τραγικά. Πολύ κοντά στο δράμα είναι **ή τραγωδία**. Διαφέρει όμως και κατά τη μορφή και κατά την ουσία. Η τραγωδία είναι συνήθως έμμετρο έργο, αυστηρό, βαρύ, μ' ένδοξη τέχνη και χρόνου και με ήρωες μεγάλα πρόσωπα, ιστορικά ή φανταστικά, βασιλιάδες, βασιλίσσες, βασιλόπουλα, στρατηγούς, μεγιστάνες και καθεξής. Υπάρχουν όμως και σύγχρονες τραγωδίες με κοινότερα πρόσωπα, και με χωριότες ακόμα σε πεζό λόγο και με λιγότερο αυστηρή μορφή. Ο «Οιδίπους Τύραννος», ή «Φαίδρα», ο «Οθέλλος», είναι τραγωδίες. Η «Έντα Γκάμπελ» του Ίφεν είναι δράμα. Άλλα πολλές φορές τα είδη συγχέονται. Οι «Βρυκόλακες» του Ίζιου Ίφεν π. χ. ή «Το Κράτος του Ζόφρου» του Τολστόι δεν μπορεί κανείς να πει αν είναι δράματα ή τραγωδίες. Γενικά, το δράμα μπορεί να είναι και κοινωνικό. Η τραγωδία είναι μάλλον ανθρώπινη. Από το δράμα μπορεί να λείπει ή μοίρα των ήρωων που στέκεται επάνω από τανθρώπινα. Στην τραγωδία όμως υπάρχει ή διαφαίνεται πάντα και το μοιραίο, που είναι και το καθαυτό τραγικό.

Η **κωμωδία** είναι μια ιστορία φαιδρή που άρχίζει και τελειώνει φαιδρά. Μας κάνει να γελοιοποιούμε όλοένα. Και συνήθως σατυρίζει ανθρώπινους τύπους, αδυναμίες, πάθη, κάποτε και κοινωνικά έλαττώματα. Οι «Βάρχαχοι» του Αριστοφάνη κι' ο «Φυλάργυρος» του Μολιέρου είναι κωμωδίες. Πλάι όμως στην κωμωδία υπάρχει κι' η **φάρσα**, ελαφρότερο είδος, πιο αστειά και πιο απίθανη ιστορία, που συνήθως δεν έχει άλλο σκοπό παρά το γέλιο. Άλλα και πάλι συγχέονται τα είδη. Γιατί υπάρχουν και φάρσες με βάθος, με σάτυρα, με φιλοσοφία, που μπορεί κανείς να τις πει κωμωδίες.

Τα κυριότερα λοιπόν θεατρικά είδη είναι πέντε: ή τραγωδία, το δράμα, ή κομεντί, —που γι' αυτήν δεν υπάρχει ελληνική λέξη—ή κωμωδία και ή φάρσα. Τάλλα είναι μάλλον κράματα και ποικιλίες.

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ



ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΚΛΑΒΙΑ

Στη λαύρα των παθών παραδομένη Χτυπιέται ή φτωχή μου ή ψυχρή Τί κι' αν κρυφή παρηγοριά προσμένει Αιώνια θεία να κλαίη μοναχή.

Κι' αν κάποτε νομίζει πως πηγαίνει Στους τόπους τους απόκοσμους, που

Μια μουσική γλυκειά κι' όνειρεμένη —σακίζεται και πάλιν ή φτωχή...

Ήταν καιρός, που νόμιζα πως κάπου Θα φτάσω και πλημμύριζε από φως Το είναι μου... Μ' αλίμονο, του κά-

Ψεύτικος βγήκε ο πόθος ο κρυφός... Και νά!... Πάλι στη Γη βαθεία ριζώνω Σκλάβο σκυφή στη θλίψη και στον

Αστρον της Κερκύρας

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Έδω που κάθουμαι μέσα στη νύχτα γεμάτος λαχτάρες και γεύουμαι τη χαρά της μονοξιάς, συλλογιόμην αθέλητα χίλια-δυο διαφορετικά πράγματα. Έτσι έχονται ανάμεσα στο νου μου, στέκονται μια-δυο στιγμιούλες και ξανά όπως ήρθαν και φεύγουν. Κάνω να πιαστώ απ' ένα κι' εκεί που θάρρεψα πως το κατάφερα καινούργιο ξεπροβάλλει...

Τώρα-τώρα βγήκε ένα άγεράκι δροσερό και μυρωδάτο. Έτσι σαν πέφτει πάνω στη φυλλωσιά των δέντρων τα κάνει να μουρμουρίζουν ανεμίζοντας τα φύλλα των. Σε λίγο πέρα για πέρα απ' όλο το δάσος αναδύονται ένα γαργαρο μυρίοστομο μουρμουρητό, ίδιο το μουρμουρητό, που κάνουν τα χαλίκια στ' ακροθαλάσσι όταν τραβιέται το κύμα.

Έτσι που είμαι πίσω απ' το χοντρό κορμί του δέντρου δεν το αισθάνομαι πάνω μου, μα το ακούγω εξαιτίας του μουρμουρητού και της μυρωδιάς του. Μα σαν ξεπροβάλλω λίγο τη μουσουνάρα μου κι' απλώσω το χέρι μου το πιάνω μέσα στην παλάμη μου, καθώς χουφτώνεις το νερό κι' αυτό ξεγλυτρώνει μέσα απ' τα δάχτυλά σου. Το πρόσωπό μου στ' άγγιγμά του το νοιώθω να πυροκοκινίζει και τα μαλλιά μου ν' ανεμίζονται χαρούμενα. Κάπου κάπου ένα ξερό φύλλο ξεκολλά απ' τα κλαδιά και μ' ένα κοιμένο και κορμό κράκ... κράκ... φρά... φρά... ο πέφτει στη γη. Μια παράξενη κρούδα στ' άκουσμά του νοιώθεις στην ψυχή σου, σαν κάτι δικό σου να ξεκόπηκε, κάτι απ' τον εαυτό σου.

Νά ένα απ' αυτά έπεσε πάνω στο κεφάλι και στάθηκε ανάμεσα στα μαλλιά μου. Άπλωσα το χέρι μου και νά το τώχω μπροστά μου. Είναι μισοφαγωμένο απ' τις κάμπιες, κίτρινο ξεθωριασμένο απ' τη μιά μεριά, πράσινο, πράσινο νερούλασμένο απ' την άλλη. Σαν το πασπατεύω με τα δάχτυλά μου κάνει σαν και πρώτα. Είναι πεθαμένο...

Δίνω μια και σηκώνομαι—καιρός να ξεμουδιάσουμε και να ψάξουμε για κα-

νένα κρεβάτι, γιατί άρχισε να πέφτει τ' αβγάκι. Το κορμί μου λαστιχάτο. Το αίμα μου πυρωμένο φουσκώνει τις φλέβες μου. Χωρίς να ξέρω που βαδίζω άρχίζω να τριγυρνάω μέσα στο δάσος. Είναι ώρα που και τ' άγρίμια, μάτια μου, τριγυρνούν. Θάχην χάζι ν' απαντηθούμε...

Τριγυρνάω από ώρα, νά, έτσι με τα χέρια πίσω και το κεφάλι μπροστά. Τριγυρνάω σαν ψυχή κ' λασμένη. Σταματώ δω και κεί να χαζέψω πότε τον ίσκιο κανενός δέντρου, πότε τ' αλόκοτο σχήμα του κορμιού του. Τα βήματά μου άνηχούνε παράξενα μέσ' στη μονοτονία του μουρμουρητού. Πότε-πότε σαν ν' απαντούν σ' αυτά άλλα βήματα και πότε βιαστικά σουρούματα.

Τώρα-τώρα σαν να πέρασε από μπροστά μου σουρνάμενη μια κοντόχροντη σκιά και χάθηκε μέσα στους θάμνους. Τ' είναι πάλι τούτο: Κανένα όρνιο φαίνεται θα ξεπάστηκε μέσα τον ύπνο του...

Α, καιρός, φίλε μου, να πάψει αυτό το σουλάτσο. Νά βρούμε καμιά κουφέλα ή κανένα βράχο να κουρνιάσουμε κι' έμεις, πριν ταράξουμε την ήσυχία του κοιμισμένου δάσους... Μέσα στη σιωπή λέγω φωναχτά τις σκέψεις μου κι' ή φωνή μου είναι άγνώριστη και χτυπά παράξενα στ' αυτιά μου. Μα την κάνω χάζι έτσι παράξενα π' άνηχάει μέσα στη νύχτα.

Την παίρνουν τα δέντρα και τ' άγέρι την πάνε μακριά και την γυρνάει πάλι σε μένα απ' την άλλη μεριά. Κι' είναι σά νάρχεται απ' το δάσος καινούργια. Είναι σά να μιλάει ή ψυχή του δάσους. Όρες ώρες θάρρω ν' άκούω κάτι τόνους νάρχονται μέσα απ' τα δέντρα. Μοιάζουν σαν ήχοι παράξενης φλογέρας. Κι' είναι πότε σιγανοί, ελαφροί, και είναι άλλοτε δυνατοί, χαρούμενοι, που για μια στιγμή σκεπάζουν το μουρμουρητό. Θάρρω ώρα στην ώρα πως θ' άντικρύσω να ξεπροβάλλει μέσα απ' τα κλαδιά τη μορφή του τραγογένη Πάνα με τη φλογέρα του... περιμένω άλαφιασμένος εκεί-δά απ' το μυστήριο της νύχτας αυτής.

Βέδας

ΣΤΗ ΒΑΡΚΙΖΑ

Ήταν μια ξεστή καλοκαιρινή Κυριακή γι' αυτή την ημέρα είχαμε όρισει την έκδρομή που σχεδίαζαμε για τη Βάρκιζα, μ' ένα φίλο μου.

Πρώτ' πρώτ' σηκώθηκαν, διορθώθηκαν, και ξεκινήσαμε τ' όρατα που είναι ή διαδρομή! Απ' το Φάληρο ως τη Βουλιαγμένη ταξιδεύουμε με το λεωφορείο όλο παλάλα! οι γραφικές άκτες του Σαρωνικού με τους μικρούς κολπίσκους διαδέχονται ή μια την άλλη κάθε τόσο ξεχωρίζουν στο κύμα κεφάλια ανθρώπων που κάνουν το μπάνιο τους.

Και σε λίγο φθάνουμε στη Βουλιαγμένη! Εκεί τραβούμε με τα πόδια σ' ένα πευκόφυτο μονοπάτι και σε λίγα λεπτά φθάνουμε στη Βάρκιζα. Είναι ένας γραφικώτατος κολπίσκος με ήσυχα και καθόρια σαν κρύ-

σταλλο νερά, που χαϊδεύουν απαλά-απαλά το δαντελένιο ακρογιάλι. Κάναμε ένα όρατο μπάνιο στα άβαθα νερά, ξαπλωθήκαμε στη ξεστή άμμουδιά, και έπειτα φάγαμε με όρεξη στη σκιά ενός πεύκου κατόπι ήσυχάσαμε λίγο, διασκεδάσαμε, και τάπογευμα χαρούμενοι γυρίσαμε στη Βουλιαγμένη, και απ' εκεί με το λεωφορείο στην Αθήνα ήταν μια άξεχαστη έκδρομή!

Γέρο-Δήμος

ΤΟ ΤΑΜΜΑ ΤΗΣ ΚΟΥΛΑΣ

Δραματάκι σε μια πράξη

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Κύρ Στάθης, εργάτης στη χώρα.

Κυρά Στάθαινα, γυναίκα του.

Μίνα, κόρη τους, 12 χρονών.

Κούλα, κόρη τους, 6 χρονών.

(Χειμώνας, Σαββατόβραδο. Όλοι μαζεμένοι στην τραπέζια—έντος του κύρ Στάθη που λέει στη χώρα— με την τζαμαρία και μια πόρτα στο βάθος. Στο τζάκι καίει καλή φωτιά. Η κυρά Στάθαινα κι' ή Μίνα κάθονται στο τραπέζι για να φάνε, ή Κούλα παίζει στον καναπέ με την κούκλα της.)

Μίνα.—Τώρα, μητέρα, θα ξεκινήσει ο πατέρας απ' τη χώρα. Έχε υπομονή, κατά τα ξεμερώματα θά ναι εδώ.

Κυρά Στάθαινα.—Ναί, παιδάκι μου, άλλα δεν μπορώ και να μην άνησχω. Νυχτερινό ταξίδι, δεν ξέρει κανείς τί μπορεί να τον βρει.

Μίνα.—Μά μήπως πρώτη φορά γίνεται αυτό; Έτσι κάθε Σαββατόβραδο, μόλις τελειώσει τη δουλειά του στη χώρα, δεν ξεκινάει για το χωριουδάκι μας; Δέ μας έρχεται κάθε Κυριακή ξεμερώματα, γεμάτος πράγματα;

Κυρά Στάθαινα.—Δεν το θέλω, παιδάκι μου, αλλά τούτη τη φορά δέ μπορεί να ήσυχάσω...

Κούλα, στην κούκλα της.—Αύριο θάρρη ο μπαμπάς και θα φέρη στη Ντουντού μου ένα όρατο φόρεμα! Α, για στάσου, το μπαμπά δεν τον έχει παππού ή Ντουντού μου, μαμιά!

Κυρά Στάθαινα, γελώντας.—Ναί μικρούλα μου, ναί!...

Κούλα, πάλι στην κούκλα της.—Θά σου φέρη κι' ένα βραχιόλι όρατο, μα πολύ όρατο! Έλα τώρα, είναι ώρα να κοιμηθής (Τη γέρνει στην άγκαλιά της) Νάνι, νάνι, νάνι...

Μίνα, θέλοντας ν' άστειευθής.—Νηστική θά την κοιμήσης;

Κούλα, σοβαρά.—Ού, το έξεχασα! Και θά πενώνη πολύ το χουσό μου. (Γράχει στο τραπέζι και κάθεται στη θέση της, βάσει κοντά της και την κούκλα της. Άρχίζουν να τρώνε. Κανείς δέ μιλάει, μόνο ή Κούλα κάτι λέει κάπου-κάπου στη Ντουντού της.)

Κυρά Στάθαινα, αφού φάγανε.—Μίνα, βάλε την Κούλα να κοιμηθής γιατί είν' άργά. Το σηκώνω εγώ το τραπέζι. Έπειτ' από μια ώρα όλοι έχουν ήσυχάσει. Η κυρά Στάθαινα έπεσε μαζί με τη Μίνα για συντροφιά κι' ή Κούλα με την κούκλα της όπως πάντα. Η κυρά Στάθαινα κι' ή Μίνα δεν μπορούν να κοιμηθούν.

Κυρά Στάθαινα.—Τί ώρα είναι, Μίνα μου;

Μίνα.—Δύο, μητέρα.

Κυρά Στάθαινα.—Σε τέσσερις ώρες θά είν' έδω. Άλλά τί άέρας είναι αυτός που έπιασε;

Μίνα.—Μά δεν είναι δυνατός. (Ο αέρας δυναμώνει).

Κυρά Σταθάνα.—Μά δεν ακούς πώς βουίζουν τα δέντρα; νομίζεις πώς τα σπύια θα γκρεμιστούν! Νά, αρχίζει και να χιονίζει! «Ω, Θεέ μου, τί κακό είν' αυτό. Φύλαξε τον πού δεν έχουν» άλλο προστάτη...

Μίνα, παρηγορώντας την.—Μην κάνεις έτσι, μητέρα. Δεν πιστεύω να πάθω τίποτα ό τατέρας. Κάπου θά τρύπωσε, κάποιον σπύι θά βρέθηκε στο δρόμο του να μπή...

Κούλα, πού έχει ξυπνήσει κι' ακούει την κουβέντα.—«Ωστε ό μπαμπάς κινδυνεύει» συλλογίζεται. Ένώνει τα χεράκια της και παρακαλεί:—Θεούλη μου, φέρε μας γρήγορα καλά τώ μπαμπά μου. Πρόσεχε τον να μὴν πάθῃ κανένα κακό...

Κυρά Σταθάνα.—«Αχ, δεν μπορώ ν' ακούω πιά. Σταμάτησε, Θεέ μου, σταμάτησε... «Αν τὸν πλάκωσε τὸ χιόνι: Πούδ θά τὸν βοηθήσῃ; Κι' ἐγὼ νά κάθουμαι ἐδῶ και νά μὴ μπορῶ νά κάμω τίποτα! (κλαίει).

Μίνα.—Μά, μητέρα, μὴν ἀπελπίζεσαι. **Κούλα,** πετάγεται ἀπ' τὸ κρεβάτι της με τὴν κούκλα ἀγκάλια. Ἀπ' τὸ γλυκὸ προσώπκι της φαίνεται ὅτι κάποια σπουδαία ἀπόφαση ἔχει πάρει. Ἄν ἔδιναν, μητερούλα, τὴν κούκλα μου στὴν κόρη της κυρά Δημητρούλας πού εἶναι πολὺ φτωχή, λὲς νά μᾶς ἔφερνε ὁ Θεούλης τὸν πατερούλη καλά; Τὴν ἔχω δὲι πολλές φορές πού με κοιτάζει με ζήλεια ὅταν βγαίνω περίπατο με τὴ Ντουντού μου. Ἐγὼ ἔχω κι' ἄλλες, ἐνῶ αὐτὴ... δὲν ἔχει καμμιά!...

«Α, πόσο θά χαρῇ, πόσο θά ἑαφνισθῇ νά με δῇ, ἐμένα, πού ἤμουνα τόσο περήφανη και δὲν καταδεχόμενα νά παίζω μαζί της, νά τῆς λέω: «Ἐλενίτσα, σοὺ χαρίζω τὴν κούκλα μου. Πάρ' την, σοὺ τὴ δίνω δικὴ σου, καταδικὴ σου. Νά και φορέματα νά τὴ ντύνης καί... νάρχεσαι σπύι νά παίζουμε μαζί!... Σ' ἀρέσει σένα, μητερούλα, αὐτό; Τοῦ Θεούλη εἶμαι βεβαία ὅτι θά τοῦ ἀρέσῃ... Περιμένω πότε νά ξημερώσῃ νά τρέξω στὴν Ἐλενίτσα...»

Κυρά Σταθάνα.—«Ω, τὸ χρυσό μου τὸ παιδάκι. Καί βέβαια μ' ἀρέσει αὐτό πού θά κἀνης, μικρούλα μου. Μά εἶν' ἀδύνατο ὁ Θεός νά στερήσῃ ἕνα τέτοιο παιδί τὸν πατέρα του...»

(Ἐχει πλέον ξημερώσει. Ἐξαφνα χτύποι ἀκούγονται στὴν πόρτα. «Ὁ πατέρας!» φωνάζει ἡ Μίνα και τρέχει ν' ἀνοίξῃ. Μπαίνει ὁ κύρ Σταθῆς).

Κύρ Σταθῆς.—Καλημέρα σας (Φιλεῖ ὅλους. Στὴ Μίνα). Ἐτοίμασέ μου νά ξαπλωθῶ, γιατί κακόπαθα σήμερα.

Κυρά Σταθάνα, μ' ἀγωνία.—Τί σοὺ συνέβηκε λοιπόν, πέρ μας!

Κύρ Σταθῆς.—Νά, με πρόλαβε τὸ χιόνι και εἶναι πού με βρήκανε καί χριστιανοί και...

Κυρά Σταθάνα.—Παναγίτσα μου! **Κύρ Σταθῆς.**—«Ε, τώρα πέρασαν ὅλα, δὲν ἔχω τίποτα, δόξα σοι ὁ Θεός, μόνο λίγο κουρασμένος».

Κούλα, χοροπηδαίει γύρω του τρώγοντας καί ζαχαρωτά πού τῆς ἔφερε ὁ καλὸς της μπαμπάς.—«Ω, κι' αὐτὸ τὸ φόρεμα εἶναι γιὰ τὴ Ντουντού μου; Ἀλλά δὲν εἶναι πιά δικὴ μου. Θά τὸ δώσω κι' αὐτὸ τῆς Ἐλενίτσας».

Κύρ Σταθῆς, εἰρωνικά.—Μπά! Πῶς; τί γίνθηκε ἡ Ντουντού μας!

Κυρά Σταθάνα, ἐπεμβαίνει.—Ἡ

Κούλα τὴν ἔταξε ἀπὸψε νά τὴ δώσῃ στὴ μικρὴ Ἐλενίτσα τῆς κυρά Δημητρούλας, γιὰ νά σὲ φέρῃ ὁ Θεός κοντά μας καλά.

Κύρ Σταθῆς.—«Ω, μὰ σὺ εἶσαι ἀνεκτίμητος θησαυρός! Σ' εὐχαριστῶ, Θεέ μου, πού μοῦδωσες ἕνα ἀγγελουδί σου γιὰ παιδί μου! (Τὴν ἀγκυλιάζει και τὴ φιλεῖ).

ΑΥΛΑΙΑ

Ἐλπίζουσα Ἑλλάς

✠✠✠

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Πέτρος στὸ μπακάλη:

—Στείλε σὲ παρακαλῶ στὸ σπύι δέκα τσίγους. Μά νά τοὺς διαλέξῃς ἀπὸ τοὺς χοντροὺς!

Μεγάλο Μυστὸ

✠✠✠

Ο Χρηστάκης σκοντάφτει και χτυπάει τὸ κεφάλι του στὴν πόρτα.

Ο Θεός, σ' ἄστειλα:—Πῶ, πῶ, τὴν ἔσπασες τὴν πόρτα, στάσου νά ἰδῶ!

Κι' ὁ Χρηστάκης, κοιτάζοντας τὴν πόρτα τρομαγμένος:

—Οχι, θεῖε, δὲν τὴν ἔσπασα!

Ἐλπίζουσα Ἑλλάς

✠✠✠

Ἡ Ἐλένη λέει στὴν Πόπη:

—Πόπη, ἔλα στὸ σπύι τ' ἀπόγευμα νά διαβάσουμε μαζί.

Κι' ἡ Πόπη:

—Ἐλα σὺ στὸ δικό μου σπύι πού εἶναι πὺ κοντό.

(Γεγονός)

Ζερμαίν

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

3. ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΙΞΕΩΣ

Ἀπὸ τὸ πλῆθος πού ἔλαβαν μέρος στὸν προηγούμενο, φαίνεται ὅτι ὁ Διαγωνισμός αὐτὸς ἀρέσει σὰ Διαπλάσῃ πούλα και τὰ διασκεδάζει. Κι' ἐπειδὴ εἶναι και πολὺ ὠφέλιμος, τὸν ἐπαναλαμβάνω. Με τὴ διαφορά, ὅτι αὐτὴ τὴ φορά δίνω ἕνα κείμενο πολὺ πὺ δύσκολο γιὰ νά στιχθῇ. Ἐστὶ τὴν ὁρθὴ στίξῃ δὲν θά τὴν πετύχουν βέβαια ὅλοι και δὲν θά βρεθῶ πάλι στὴν ἀμνηνία πού βρέθηκα κατὰ τὴν ἀπονομὴ τῶν βραβείων τοῦ προηγούμενου. Εἶναι ἀπόσπασμα ἀπὸ διήγημα γνωστοῦ μας λογοτέχτη. Διηγέται τὴ συνάντησὴ του μ' ἕναν παρὰξένο ζητιάνο ἀλλὰ ἡ διήγησὴ ἔχει και διάλογο, ἔχει ἀκόμα διάλογο μέσα στὸ διάλογο, και γι' αὐτὸ κυρίως εἶναι δύσκολο νά χωρισθῇ με κόμματα, τελεῖες, παύλες, εἰσαγωγικά, ἀποσιωπητικά και τὰ λοιπὰ σημεῖα πού χρειάζονται. Ἰδοῦ:

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ ΖΗΤΙΑΝΟΣ

Ἐξαφνα μοῦ ἤρθε μὴ παρὰξένη ἰδέα νά τὸν πλησιάσω και νά τὸν ρωτήσω σὰ νά μὴν καταλάβαι τάχα με ποῖον μιλᾷ τὸν πλησίασα και τὸν καλησπείρα τώρα τὸν εἶδα καλύτερα τὰ κοινῆλια του ἦταν θαυμαστά και πρωτότυπα σὰ ρούχα του σὰ παπούτσια του στὸ παλιὸ στρατιωτικὸ κασκέτο πού φοροῦσε ὁ χρόνος εἶχε φιλοτεχνήσει ἀριστοτεχνήματα χρωμάτων και γραμμῶν τὸ πρόσωπό του ἔδειχνε περισσότερο νεανικὸ παρὰ ὅτι ἔδειχνε τὸ σῶμα του και ἡ κορμοστασιά του τὸ βλέμμα του ἦταν ἀγαθὸ

και συμπαθητικὸ σὰ ν' ἀντιφρόγγιζε μὴν ἐσωτερικὴ καλοσύνη με ποῖον μιλᾷ τοῦ εἶπα διακριτικὰ με τὸν ἑαυτό μου κύριε μ' ἀποκρίθηκε γιὰτὶ μιλᾷς με τὸν ἑαυτό σου και ποῖος ἔχει τὴν ὄρεξὴ κύριε νά μ' ἀκούσῃ μόνος μου τὰ λέω μόνος μου τ' ἀκούω και σὰν τί λὲς τί νά πῶ λέω πῶς μοῦ χρειάζεται ἕνα πενήνταράκι ἀκόμη νά κάνω δύο δραχμούλες γιὰ τὴ σουπίτσα ἔδινε λογοδοσία σὸν ἑαυτό του και μαζί με τὴ λογοδοσία μὴ ὑπόσχεσιν γιὰ νά τὸν παρηγορήσῃ τὰ τρία τὰ μᾶζεμα ἕνα μοῦ λείπει μὰ μήπως σ' ἀφίνει κ' ἡ Ἀστυνομία με πῆραν μέσα και με κράτησαν δύο ὥρες ἐγὼ ζητιάνος δὲν εἶμαι τοὺς λέω ἄρρωστος εἶμαι πέρασα πλευνῆτὴ τώρα ἔχω συρίγγιο γιὰ τὴ σουπίτσα διακονεῦω σὰ βράδυνασε μ' ἀφίσανε πῆγαινε και νά μὴν ξαναφανερωθῇς ἀποδῶ δύο ὥρες πού με εἶχανε μέσα ἐγὼ θά εἶχα ἀποσώσει τις δύο δραχμούλες γιὰ τὴ σουπίτσα τώρα νύχτωσε και γυρίζω ἀκόμα ὡς πότε θά γυρίζω κῆμα νέος ἄνθρωπος νά ζητιανεύῃς τοῦ εἶπα δὲν εἶμαι νέος κύριε γέρος εἶμαι ἐξηντάρης ἡ δυστυχία μου εἶναι πού φαίνομαι νέος τὰ μαλλιά μου, βλέπεις δὲ θέλουν ν' ἀσπρίσουν ἀν φαίνωμουν γέρος θά μοῦχανε κάποια λύπησιν ἀλλὰ εἶμαι γέρος και φαίνομαι νέος ἀγαρμπὸς γέρος τελοσπάντων αὐτὸ τὸ ἀγαρμπὸς γέρος ἦταν χαριτωμένος.

Ποιοὶ μποροῦν νά λάβουν μέρος δωρεάν και ποιοὶ πρέπει νά πληρώσουν δικαίωμα σὲ πόσες τάξεις θά διακριθοῦν οἱ διαγωνιζόμενοι; τί πρέπει νά σημειώσουν στὶς ἀπαντήσεις τους κτλ. τὰ βλέπετε στὴν προκήρυξιν τῶν δύο προηγούμεων ἐκτάκτων Διαγωνισμῶν, στὸ φυλλάδιο 37. Οἱ ὅροι εἶναι ὅλοι οἱ ἴδιοι. Ἡ ἴδια ἐπίσης κι' ἡ προθεσμία: μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

4. ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Μ' ἀρέσουν πολὺ τὰ μικρά, τὰ σύντομα ἐκείνα ποιήματα, ἀπὸ τέσσερις, πέντε, ἕξ τὸ πολὺ μικροῦς ἡ μεγάλους στίχους—πὺ μοιάζουν μ' ἐπιγράμματα. Συνήθως δίνουν μὴ εἰκόνα, ἀλλοτε εἶναι μὴ παρομοίωσιν, μὴ σκέψῃ—και πάντα εἶναι καί συνεκτεταμένο, αὐστηρό πού δὲν ἔχει οὔτε μὴ λέξῃ περιττῇ. Θυμῆθητε π. χ. τὸ ἐπιγράμμα τοῦ Σολωμοῦ «Στὼν Ψαφῶν τὴν ὀλόμαυρὴν ῥάχῃ» ἡ τὸ παιδικὸ τοῦ Βιζυνοῦ «Ψαράκι πού ὅ,τι τοῦ βρεθῇ...»

Τὸ μικρὸ σας ποίημα ἡ ἐπιγράμμα πρέπει νά ἔχῃ θέμα τὸ Φεγγάρι. Νά ζωγραφίσῃ μὴ φεγγαρόφωτὴ νύχτα, ἡ νά περιγράψῃ τὴν ἀνατολὴ τοῦ φεγγαριοῦ ἀπ' τὴ θάλασσα ἡ ἀπ' τὸ βουνό, ἡ νά προσωποποιῇ τὴ Σελήνη με μὴ σκέψῃ ἀπὸ τὴ μυθολογία, με μὴ ἰδέα ἀπὸ τὴν Παράδοσιν. Γιατὶ οὐκ κι' ἀπὸ τὴν Ἀστρονομία; οἱ φάσεις τῆς Σελήνης, τὸ δανεικὸ τῆς φῶς, δορυφόρος τῆς Γῆς κτλ. κτλ. Τὸ θέμα εἶναι εὐρύτατο κι' οἱ νεαροὶ μὴ ποιητὰ δὲν θά δυσκολευθοῦν νά ἐμπνευσθοῦν, ῥεμβάζοντας μὴ καλοκαιρινὴ νύχτα μποροῦν στὸ φεγγάρι.

Οἱ ὅροι πάλι οἱ ἴδιοι. Κι' ἀπαντήσεις γιὰ τὸν Διαγωνισμὸ Ποιήματος δεκτὲς ἐπίσης μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 25 Αὐγούστου 1933

ΔΕΝ ἔχετε, πιστεύω, παράπονο. Ἄλλους δύο ἐκτακτοὺς καλοκαιρινούς Διαγωνισμοὺς προκηρύττω σήμερ. Κι' ἀκόμη ἄλλους δύο θά προκηρύξω ἴσως στὸ ἐρχόμενο, ἀναβάλλοντας λίγο τὴ δημοσίευσιν ἀποτελεσμάτων, γιὰ νά ἐργασθῇτε πὺ ἀνιστα τώρα πού εἶναι διακοπές.

Με μεγάλη χαρὰ σὰς ἀναγγέλω τοὺς εὐτυχημένους γάμους τῆς ἀγαπητῆς μας Διαπλάσσοπούλας Βασούλας Κ. Μπουρνιά—πὺ τόσο ἔδρασε σὸν κύκλο μας με τὰ ψευδώνυμα Νέμεσις, Ἐρση Δροσίου, και τελευταῖα με τὸν ὄνομά της,—με τὸν κ. Δεωνίδα Ἀν. Μπουρνιά, ἕνα λαμπρὸ νέο, πού κατὰγεται κι' αὐτὸς ἀπὸ τὴ Χίο (κι' ἔτυχε νά ἔχῃ τὸ ἴδιο ἐπίθετο. ὅπως και πολλὲς ἄλλες χιακῆς καταγωγῆς οἰκογένειες). Ἐγιναν στὴν Κηφισίᾳ τὸ Σάββατο 12 Αὐγούστου και τώρα οἱ νύμφαντροι ταξιδεύουν στὴν Εὐρώπῃ. Σήμερ ἴσα-ἴσα ἔλαβα ἕνα δελτάριο τῆς Βασούλας ἀπὸ τὴ Ρώμῃ. Ἀς δεχθοῦν, αὐτὴ κι' ὁ ἀντρας της, τίς πὺ θερμὰς μητρικῆς μου ἐλπίδες:

Ο συνεργάτης μου κ. Γιάννης Καμαρινάκης με παρακαλεῖ νά διορθώσω ἕνα τυπογραφικὸ λάθος πού ἔγινε σὸ ποίημά του (φυλ. 37, σελ. 435) πού ἀλλοιώνει τὸ νόημα τοῦ στίχου: ἀντὶ «μὰ με βρήκαν μοναχὸ μου», θέλει «σὰ με βρήκαν μοναχὸ μου».

Ἐξέτελεσα τίς παραγγελίες σου, Δάκρυ Ψυχῆς, και ἀντικατέστησα τὴν παλιὰ φωτογραφία με τὴ νέα, Τί φοβερὸ σοὺ συνέβη πού σ' ἔκαμε τόσοσ μῆνες νά μὴ φαίνῃς καθόλου; Δὲν μοῦ λὲς τίποτα γι' αὐτό. Ἀλλὰ ὅπως δὲν σὲ ἔβλεπα ἐγὼ, ἔτσι δὲν θά σὲ ἔβλεψαν και τὰ Διαπλάσσοπουλα με τὰ ὀπτιὰ ἀλληλογραφεύσας.

Μὰ κι' ἐγὼ σ' ἀγαπῶ, Αὐγούλα, γι' αὐτὸ μὴν ἀμφιβάλλῃς. Ἐλαβα και τὰ δύο κομμάτια σου γιὰ τὴ Σελίδα. Ἀλλὰ γιὰτὶ δύο; ἕνα μόνο ἔπρεπε νά στείλῃς. Οἱ εἰκόνας καλές, ἀλλὰ ἀπὸ δημοσιεύθηκαν σ' ἐλληνικὸ περιοδικό, δὲν μὺ χρησιμοῦσαν. Σὲ συγχαίρω, Ἀργάμπελη, γιὰ τὸ «καθαρό 10» πού πῆρες στὶς ἐξετάσεις. «Ω, καί, οἱ κόποι σου ἀνταμειφθηκαν με τὸ παραπάνω... Με μεγάλη συγκίνεσιν διάβασα τὴν αἰτιολογία αὐτοῦ ἄρθρου πού ἔγραψες γιὰ μένα στὴν «Καθημερινή» ὁ κ. Χαῖρ. Παλιὸ Διαπλάσσοπουλο, βλέπεις, ἡ ἔξερ ὅλη τὴν ἱστορία μου και τὴ διηγῆθηκε πιστὰ και με ἀγάπη.

Ο ἑστεσμένος Δόρδος, ἀπὸ ἔμεινε λίγες ἡμέρες στὴν Ἀθήνα, γύρισε στὴν πατρίδα του, κι' ἀπὸ καί μοῦ γράφει ἕνα μεγάλον γράμμα με τίς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τίς γνωριμιές πού ἔκαμ' ἐδῶ. Οὔτε τὴ Χιονία δὲν ἔσχνα. Καί γιὰ τὸν κ. Φαῖδωνα με ρωτᾷ: «Εἶναι, ἀλήθεια, 66 χρονῶν; Ἐμένα μὺ φάνηκε τὸ πολὺ πολὺ πενήνταρῆς, Μὴ δὲ βλέπω καλὰ;». Οχι, φίλε μου, βλέπεις πολὺ καλὰ. Ο κ. Φαῖδων πραγματικῶς γεννήθηκε τὸ 1867! ἔχει ὁμῶς τὴν ἰδιότητα νά κρύβῃ—κι' αὐτὸ βέβαια χωρὶς νά τὸ θέλῃ—κάμποσα χρόνια ἀπὸ τὴν ἡλικία του.

Ἀς εἶναι, Γαλανὴ Νεραΐδα, μποροῦσες νά μοῦγγραφες και δύο λόγια ἀπ' τὸ Λουτράκι. Σὲ συγχαίρω πού προβλεπτικῶς στὴ Β' τοῦ Γυμνασίου και δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ βαθμὸς σου, πού δὲν τὸν ἔμαθες ἀκόμα, θά εἶναι πολὺ καλός. Ὅταν διάβασα ὅτι με τὸ αὐτοκίνητο, σὲ 20 λεπτά τῆς ὥρας, βρίσκεισαι ὅποτε θέλεις κοντὰ στὴ

θάλασσα πού τόσο τὴν ἀγαπᾷς, θυμήθηκα ἐκεῖνο πού σὰς ἔγραψες τὴν ἄλλη φορὰ ὁ κ. Φαῖδων: «ὁ πολιτισμὸς μᾶς ἔφερε τὴ θάλασσα πὺ κοντὰ μας».

Διάβασα, Ρέλια, τί ἀγωνία περάσατε καί νη τὴ νύχτα. Κάθε πυρκαϊὰ εἶναι βέβαια φοβερὸ πρᾶγμα, μὰ πυρκαϊὰ σὲ ὅπλο-πωλεῖ, ἀντίκρυ ἀπὸ τὴν κατοικία σου, με τοὺς κρότους τῶν ἐκρήξεων, με τοὺς συριγμοὺς τῶν σφαιρῶν, θάταν φριχτό! Εὐτυχῶς πού ἐξώφλησες με τὸ μεγάλο φόβο. Κι' αὐτὸ σοὺ ἔδωσε ἀφορμὴ νά μοῦ κάμῃς μὴ τόσο ὠραία και ζωντανὴ ἀφήγηση.

Εἶσαι δικαιολογημένην, Βασίλισσα τοῦ Πόνου, ἀπὸ μῆνης σ' ἔβοηθῇ πού δὲν ἔχει τακτικὴ συγκοινωνία. Ἐλαβα και τὰ δύο κομμάτια σου γιὰ τὴ Σελίδα και θά διαβάσω και τὸ «ἀντικανονικό» γιὰ νά σοὺ πῶ τὴ γνώμη μου. Εἶδα ὅτι τὸ 1933 θεωρήθηκε «ἱερὸν ἔτος», ἴσως γιὰτὶ 33 χρόνια ἔζησε σὸν κόσμο ὁ Χριστός, και σὲ πολλὰ μέρη—στὴ Γερμανία, στὴν Ἰταλία κτλ.—ἐγιναν γιορτές, θεατρικῆς παραστάσεις, και γράφθηκαν πολλὰ γιὰ τὴ Θεία Γέννησιν. Ἐδῶ δὲν ἔγινε τίποτε και δὲν ἔξρω γιὰτὶ. Μήπως ἡ Ὀρθοδοξία ἔχει ἀλλή λογολογία; Ὁ ρωτήσω.

Ἐρεῖα τοῦ Πόνου, εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια καθὼς και γιὰ τὸ εὐχετήριο τετραστίχο. Δὲν τὸ δημοσίευσω ὁμῶς γιὰτὶ οἱ στίχοι δὲν εἶναι τόσο κανονικοί. Χαίρω πού δὲν ἀπογοητεύθηκες ἀπὸ δύο ὡς τώρα ἀπορρίψεις. Ἀπὸ ἐπιμένῃς, ἀργὰ ἡ γρήγορα θά νικήσῃς. Σοὺ ἔστειλα τετραστίχα.

Φαντάζομαι τὴ χαρὰ σου, Χρυσὴ Πεταλούδιτσα, ὅταν εἶδες πῶς ἤρθες Ἰσότιμος Ἀ' Βραβείου. Βέβαια, γιὰ πρῶτο σου Διαγωνισμό, αὐτὸ δὲν εἶναι λίγο. Φωτογραφία μπορεῖς νά στείλῃς, ἀλλὰ μόνη σου, και μαζὶ 40 δραχμές γιὰ τὰ ἔσοδα τοῦ κλισέ, γιὰτὶ οἱ Ἰσοτίμοι πληρώνουν. Ναι, εἶδα στὶς ἐφημερίδες τὴν παράξενη ἱστορία τοῦ μικροῦ Μυροποπούλου, πού ἔγραψε σὸ Μουσουλνὶ πῶς θέλει νά τὸν ἰδῇ, κι' ὁ Μουσουλνὶ τοῦ εἶπε νά τὸν ἰδῇ, γιὰ νά πᾶν και νά μείνῃ στείλες χρήματα γιὰ νά πᾶν και νά μείνῃ ἕνα μῆνα στὴν Ἰταλία. Εἶναι Διαπλάσσοπουλο βέβαια, δὲν μὺ ἔγραψε ὁμῶς τίποτα γι' αὐτά. Θά μὺ γράψῃ ἴσως ὅταν γυρίσῃ.

Δὲν θυμοῦμαι τώρα, Λιχουδίτσα, ἀλλὰ μὺ φαίνεται πῆρσις πῶς χάρηκε αὐτὸ τὸ γράμμα σου. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ Ἀ' Βραβεῖο και περιμένω τὴ φωτογραφία σου «νὰ φουρουράρῃ». Γιὰ τὰ καλὰ λόγια εὐχαριστῶ. Τετραστίχα ἔστειλα.

Ὁραῖα μὺ περιγράφεις, Καλαμμένα Φλογέρα, τὴ χαρὰ σου ὅταν εἶδες, ὑστερ' ἀπὸ 6 χρόνια πού εἶσαι συνδρομητριά μου, τὸ πρῶτο σου κομμάτι στὴ Σελίδα. Εἶν' εὐτύχημα γιὰ σένα πού, ἀν και μεγάλη τώρα, δὲν βγῆκες ὡςδεῖδου ἀπὸ τὸν παιδικὸ κύκλο και συχνὰ ξαναγίνεσαι παιδί... Πολὺ ὠραία ἡ φωτογραφία και, ἀν μεγάλη νύχτα—ὁ ταχυγγραφέας μου θά μὺ πῇ—θά τὴ δημοσιεύσω. Σοὺ ἔστειλα Ὀδὴν.

Ἐρεῖα και Ναῖς, πολὺ μ' εὐχαριστῇ σὲ τὸ γράμμα πού μὺ στείλας ἀπ' τὸ χωριό. Ἀλλὰ πού δὲν σὰς ἀναφέρω; Ἀβάς μερὸς σ' ὅλους τοὺς περσινοὺς Διαγωνισμοὺς; Καί στείλας και Συλλογὰς Ἀσκήσεων; Ἄν δὲν εἶδατε ὡς τώρα καμμὴ Ἀσκήσιν σὰς—ἐγὼ δὲν μπορῶ νά θυμοῦμαι—θὰ πῇ ὅτι δὲν τίς ἔλαβα. Ἐπίσης, σ' ὅσους Διαγωνισμοὺς ἔλαβα μερὸς και δὲν ἀναφέρω σ' Ἀποτελέσματα, θὰ πῇ ὅτι δὲν ὑπῆρχαν σὸν σωρὸ ἀκατηγῆς σὰς. Ἄλλο τίποτα δὲν μπορῶ νά ἔξρω.

Μαγκαλύ, δὲν λογαριάζεις καλὰ τίς Μικρὰς Ἀγγελίες. Ἀπὸ μὴ ὡς δέκα λέξεις, ἡ τιμὴ εἶναι ὁρ. 6. Δηλαδή: και μὴ μόνο λέξῃ νάχῃ μὴ Μ. Ἀγγελία, κοστίζει 6 δραχμές. Τὸ ἴδιο κι' ἂν ἔχῃ δύο, τρεῖς, πέντε, δέκα. Ἀπὸ δέκα κι' ἀπάνω λογαριάζεται με τὴ λέξῃ. Οἱ 6 δραχμές εἶναι τὸ «ἐλάχιστον τίμημα», τὸ λιγώτερο πού μπορεῖ κανεὶς νά πληρώσῃ. Αὐτὸ θά ἤθελα νά τὸ καταλάβουν ὅλοι.

Πολλὰ, πάρα πολλὰ γράμματα φύλαξα γιὰ τὸ ἐρχόμενο. Καί νά ἰδοῦμε...

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἰνα-νώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, ὁρ. 10.—Τὰ ἐγκρινόμενα ἔκανεσόμενα ἰσχύουν ἀς τὴν 30 Νοεμβρίου 1933. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ ἄνηκον σὲ ἄγρία και δὲσ ἀπὸ Κ. εὐκορίσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Ναπολιτάνα, κ. (ΖΘ). Πορθμὸς Εὐρίπου, ἄ. (ΚΦ). Χάνς, ἄ. (ΓΠ). Κορφοβούνη, ἄ. (ΜΠ). Καπετὰν Φάντασμα, ἄ. (ΝΧ). Γλυκό-λαλο Ἀηδονάκι, ἄ. (ΑΠ). Μυρωμένο Κρινάκι, κ. (ΟΠ).

Ἡ Διάπλαις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: **Γιάννην Δέσβιον** (ἔχεις δικίον θά προσπαθῇς νά διορθωθῇ, ἂν και δὲν εἶναι τόσο εὐκόλο με τόσοσ συνδρομητὰς πού ἔχω και τόσοσ ἡμέρες πού ἀπαιτεῖ τὸ διπλωμα, τὸ τίλιγμα και τὸ γραμματοσημάρημα τόσοσ χιλιάδων φύλλων.) **Ἀτλαντίδα** (ἔλαβα τέλος ἕνα ὠραῖο σου γράμμα ὑστερ' ἀπὸ τόσοσ καιρὸ πού εἶχες νά μὺ γράψῃς; χαίρω πού ἀλληλογραφεῖς με τόσοσ Διαπλάσσοπούλες, ἀλλὰ μὴ με ἔσχνας και μένα...) **Ὀλιβέριον Κρόμβελ** (ὠραῖο τὸ γράμμα σου; εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ἄρθρο πού ἔκοψες ἀπὸ τὴν «Καθημερινή» εἶπα γι' αὐτὸ σὸ προσηγομένο.) **Χρυσὴ φένιαν Ἀύσιν** (περαστικὰ; εὐχαριστῶ γιὰ τίς γελοιογραφίας πού θὰ τίς χρησιμοποιοῖς) **Ἀσάλευτη Ζωὴν** (ἔλαβα και τὰ δύο γράμματά σου; σοὺ ἔστειλα ὅ,τι ἐξήγησες με τὴ γραμματοσημ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 265ου Διαγωνισμοῦ Δύσεων.
Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέ-
χρι τῆς 26 Ὀκτωβρίου.

447. Δεξιόγραφος

Ἄν καὶ λέει ἐγὼ εἶμαι νέος,
Αὐτὸ μοιάζει μὲ ψευτιά.
Νέος βέβαια θεός, καὶ ὠραίος,
Μὰ στὰ χρόνια τὰ παλιά.

Παπαρούνα

448. Συλλαβόγραφος

Δυὸ μονάχ' ἀρνητικά
Σὺ τὰ βάξεις στὴ σειρά,
Μ' ἀπ' τὴν πράξιν σου αὐτή,
Ἕνα... τίποτα θὰ βγῇ.

Λυσόχαρτο

449. Διπλοῦς Στοιχειόγραφος

Σ' ἓνα αἰγύπτιο θεὸ
Δεύτερο κεφάλι βάζω
Καὶ συμπέρασμα μ' αὐτὸ
Ὅποιοδήποτε σοῦ βγάζω.
Κι' ἄλλο γράμμα ὡς μέλος τώρα
Μέσ' στὸ σῶμα του καυφώνω
Καὶ σὲ μιὰ δική μας χώρα
Γνωστὴ πόλιν σοῦ σκαρώνω.
Ἦχώ τοῦ Μαινάλου

450. Γωνία

+ * * * * * = Μέγας ἀρχιτέκν.
* + * * * * = Ἀρχ. γλύπτης
* + * * * * = Εἶδος χάρτου
* * + * * * = Νεοέλ. συγγραφέας.
* * + * * * = Ἀμαζών
* + * * * * = Βασιλεὺς Κορίνθ
+ * * * * * = Γυνή τ. Γραφῆς
Οἱ σταυροὶ καθέτως Τιτάν.

Μῦθον τῆς Ἀνδρου

451. Ἐπιγραφή

Ν
Ο Ε Θ Ν Ο
Υ Ε Ι Ε Ι Σ Τ
Ο Κ Α Π Υ Σ Υ Ο Λ
Α Τ Ο Υ Σ Α Λ
Π Α Γ Α Σ
Σ Τ Ι
Ο

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Γεώργιος Δημ. Μαυρίδης

452. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 = Πόλις τῆς Ἑλλάδος
2 3 5 6 4 = Πάντων ὁ Θεὸς
3 1 5 6 4 = Δάμπει
4 3 2 5 6 1 = Τεχνίτης
5 3 2 6 1 = Στρατώνεται
6 2 3 4 = Ἐντόσιθιον

Γολιάθ

453. Ἑλλιποσύμφωνον ἐκ Ποικί-
λης Ἀκροστιχίδος

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν
κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτε-
ρον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης
καὶ οὕτω καθέξης, ἀποτελοῦν ἑλλιπο-
σύμφωνον τοῦ τύπου

* * - * * *

τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

1, Ὅστων τῶν ἄνω ἁκρων· 2, Ἀρ-
χαῖος βασιλεὺς, πατὴρ Ἀργοναύτου· 3,
Βασίλισσα περιφήμου ἀλμυρῆς πό-
λεως· 4, Μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 5,
Μέρος τοῦ ποδὸς καὶ ἀρχαία πόλις.

Ζήτω τὸ 21

454. Μικτὸν

ααο - πσολ - εουεαι

Ρακευτιν

455. Γεῖφος

του

του

του

του

του

Νέα Ἑλλάς

Τέλος τοῦ 265 Διαγωνισμοῦ Δύσεων.
Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 24

276. Πομπήσις (πομπή, ἴος).—277.
Ἀπεργία (α, περ, γῆ, α).—278. Ἀφρός-
Τάφρος.—279. Κύκνος-κύκλος.—280.

Μ Υ Κ Η Ν Α Ι Μ Ι Ν Ω Τ Α Υ -
Υ Ε Α Μ Ρ Ο Σ (Ἰωνία, Νι-
Κ Ε Ρ Κ Υ Ρ Α υ ν ο ς, ὤμος, τῶς,
Η Κ Σ Α υ ν ο ς, Ρωσσία, ὀ-
Ν Α Υ Σ Ι Κ Α ν α ς, σαύρα).—282.
Α Ρ Κ Ι Ε Χ
Ι Μ Α Λ Α Ι Α λ υ ε (ΕΧΙ- Θ Ρ

νίον, Ἀντώνιος, Διδώ, Ἀλ- Δ Ι
κμήνη, Ὑετός).—283. Τὰ εὐκό- Α Δ
λως ἐννοούμενα παραλείπονται. Υ Ε
—284. Ἡ πλύντρια ἐπλυνε τὰ ὑπο-
κάμισσα (ἡ πλὴν τρία, ε πλὴν ε, τὰ
ὑπὸ κᾶ, μισά).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοι-
χεῖα δρ. 6. τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ πᾶσα δὲ στοιχεῖα
δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαία δρ. 1, 50. Ὁ χωριστὸς
στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΔΓ'—490]

Πρωτομπαίνοντας στὸ μυρωμένο σαλο-
νάκι τῆς Διαπλάσεως, χαίρετ' ὅλους.
Ἄλληλογραφῶ. Δ/σις: Κυριάκον Φι-
λιππίδην, Χαλκίδα. Πορθμὸς Εὐρίπου

[ΔΓ'—491]

Ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου ἡ διεύθυνσή μου
στὸ «Μέγα Ἀλέξανδρος» στὴν Ἀθήνα.
Ἀργιολοῦλουδο

[ΔΓ'—492]

Παπαρούνα, Παπαγαλάκι — ποὺ δὲν
σὲ ξέρω — τί γίνεστε; Ἐγὼ πῆγα
στὴν Κρήτη. Περνῶ θαυμάσια. Ἔσεῖς;
Πανσές

[ΔΓ'—493]

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Α' Διαγωνισμοῦ Τάσου Δούζη

ΠΕΖΑ: Κυρὰ Φροσύνη (11 ψήφους
γιὰ τὸ κομμάτι τῆς ἡ «Σφίγγα»).
Πρέπει νὰ ἐξηγήσῃ πῶς βραβεύω τὴν Κυ-
ρὰ Φροσύνῃ, ἐπειδὴ αὐτὴ συνκέντρωσε
τοὺς περισσότερους ψήφους. Δὲν ὤθλω νὰ
ὑποτιμῇσθαι τὸ ἔξοχο πεζογράφημα τῆς Κυ-
ρὰ Φροσύνης, ποὺ ἐπαινέθηκε καὶ στὸν
περὶ διαιωνισμὸ τῆς Διάντας, ἀλλὰ
διήρχαν κ' ἐπίσης ὠραία κομμάτια τοῦ
Ταξιδιώτη, τοῦ Λυσόχαρτου κ. ἄ. ποὺ
δὲν ψηφίστηκαν καθόλου, ἀπὸ ἀδιαφορία
ἴσως. Ὁ Νάρκισσος πήρε 3 ψήφους καὶ
ἡ Τιτίνα 2.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ: Ραγισμένη Λύρα (14
ψήφους, 11 γιὰ τὸ «Πραγμοῦ ἀπὸ τὰ ξέ-
να» καὶ 3 γιὰ τὴν διάφορα ἄλλα). Ἡ Ραγι-
σμένη Λύρα ἔγραψε πολλὰ καὶ καλὰ ποιή-
ματα καὶ λίγοι συναγωνιστὰὶ μπόρουν ν'
ἀμφισβητήσουν τὸ βραβεῖο τῆς. Ἐποφε-
λοῦμαι τῆς εὐκαιρίας νὰ τὴν συγχαρῶ γιὰ
τὰ ποιήματά τῆς, καὶ τὴν παρακαλῶ, κα-
θὼς καὶ τὴν Κυρὰ Φροσύνῃ, νὰ μοῦ γρά-
ψουν τὴν διεύθυνσίν μου καὶ ποῖον τόμο
τῆς Διαπλάσεως θέλουν ὡς βραβεῖο ἡ κα-
θεμιᾶ.

Εὐχαριστῶ ΟΛΟΓΙΣ ὅσοι ὑποστήριξαν
τὸ διαγωνισμὸ μου καὶ ἰδιαίτερα τὴν Με-
γάλη Ἑλλάδα, Σαπουνόφουσα, κλπ.

Τάσος Δούζης

[ΔΓ'—494]

Ναυτάκι, εἰσαι ἡ Οὐρανία Νικολάου.
Ἄνθος τῆς Χαβάης

[ΔΓ'—495]

Χλόη, θυμάσαι μιὰ πού καθόταν στοῦ
Παπανικολάου (διπλά) καὶ σοῦ χαμο-
γελοῦσε ὅταν ἐβγαίνες ἔξω; — Ὁνειρο-
πλέχτρα, μὴ ρωτᾷς γιατί... τί γίνεται
ἡ Εὐαγγελινή; Γιόλα

[ΔΓ'—496]

Θέλοντας νὰ χύουμε μιὰ θύμηση ἀπὸ τὰ
Διαπλαστικά μας χρόνια, προκηρύσ-
σουμε διαγωνισμὸ φωτογραφίας τοπίου μὲ
μιὰ ἀφιέρωση. Συμμετοχὴ δρασμῆ. Βρα-
βεῖα ἐκλεκτά. Δ/σις: Α. Καποδίστρια,
Μουστοξύδου 18, Κέρκυρα.

Ὁνειρεμένη Πατρίδα
Κερκυραϊκὸ Ἀργοῦρι

[ΔΓ'—497]

Οριέττα δὲν γνωρίζω τὴν ἀγνωστὴ
ἐπιστολογράφου. Ὑποπτεύομαι αὐτὴ
ποὺ ὑποπτεύεσαι καὶ σὺ. Σκνίπα

[ΔΓ'—498]

Ἀπὸ τώρα, Ἀντὺ Γκαρά, θὰ ἐνδιαφέ-
ρομαι γιὰ σένα. Πῶς πάνε οἱ βόλτες
στοῦ Ἀπέρρη; Σκνίπα

[ΔΓ'—499]

Πρῶτος Διαγωνισμὸς ΔΑΝΑΗΣ: ἀ-
γράφων τοπίων. Μηνιαῖος, τρίπραχ-
μος. Βραβεῖα τρία. Περιμένω γρήγορα ἀπ'
ὅλους, ἰδιαίτερος ἀπὸ Κορφατοπούλα.
Δ/σις: Ἀνδία Κ. Σαβδανῆ, ὁδὸς Βράτλα,
Κέρκυρα.

[ΔΓ'—500]

Οριέττα, Ἀντὺ, Βίλλυ, Ζάν, Σούζη,
Ἰδάν, Σκνίπα, Ἀριστοκράτισσα, ἀν-
ταλλάσσουμε τετραδιάκια, ἡθοιοποιούς; Στε-
λατε: Α. Μαρκοπούλου, ὁδὸς Γερωνιμάκη.
Ἡράκλειον Κρήτης. Μυρτίλλη

[ΔΓ'—501]

Γιόλα, θέλησες, φαίνεται, νὰ μιμηθῇς
τὴν Μάρχεν Ντρήτριχ καὶ φόρσες ἀν-
δρικά πανταλόνια στὴν πλάξ τῆς Αἰθήρας;
Κατετὰν Πάντασμα, Νέλωιν

[ΔΓ'—502]

Δέχομαι Ἀλληλογραφίαν μὲ τὸ Ναυ-
τάκι καὶ νὰ μοῦ γράψῃς πρῶτα ἐκεῖνο.
Δ/σις μου εἶναι Καν Λουστρ. Πολίτου, δι-
πλά στὸ Ἐνοδοχείον «Ἀνδριον Πάλλας»
εἰς Ἀνδρον διὰ: Πονηρὴ Γατίτσα

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879—1893) ἀπὸ
τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος,
καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, τα-
χυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ.
28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ.
40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894—1932), ἀπὸ
τοὺς ἐκδοθέντας 39 τόμους ὑπάρχουν
οἱ 38 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντλη-
θῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐ-
τῶν 1894—1928 τιμῶνται ἑκάστος ἀρ-
αφικῶς δρχ. 30 καὶ ραμμένος δρχ. 35.
Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931 καὶ
1932 τιμῶνται ἑκάστος ἀρραφικῶς δρχ.
110 καὶ ραμμένος δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου
προσθετὰ εἰς τὰς ἀνω τιμὰς: Διὰ τὸ
Ἐσωτερικόν δρχ. 5 ὁ ἀρραφικῶς καὶ δρχ.
15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν
δρχ. 35 εἴτε ἀρραφικῶς εἴτε ραμμένος.
